

"...

I- İPTAL ve YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI İSTEMİNİN GEREKÇESİ

Dava dilekçesinin gerekçe bölümü şöyledir:

"

III. ANAYASAYA AYKIRILIK İDDİALARININ GEREKÇELERİ

A-) 19.1.2012 gün ve 6271 sayılı Kanunun 'Seçimin geri bırakılması' başlıklı 5 nci Maddesinin Anayasaya aykırılığı:

Anılan madde ile;

'(1) Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından savaş sebebiyle yeni seçimlerin yapılmasına imkân görülmediğine dair karar verilmesi hâlinde, Cumhurbaşkanı seçimi bir yıl geriye bırakılır.

(2) Geri bırakma sebebi ortadan kalkmamışsa, erteleme kararındaki usule göre bu işlem tekrarlanabilir.'

Hükmü getirilmiştir.

İptali istenen 'Seçimin geri bırakılması' başlıklı 5.nci Maddesi, Anayasal dayanaktan yoksundur ve Anayasanın 6 ncı, 78 nci, 102 nci ve 106 ncı maddelerine aykırı düzenlemeler getirmiştir.

Gerçekten, Anayasanın 'Egemenlik' başlığını taşıyan 6 ncı maddesinde;

'Egemenlik, kayıtsız şartsız Milletindir.

Türk Milleti, egemenliğini, Anayasanın koyduğu esaslara göre, yetkili organları eliyle kullanır.

Egemenliğin kullanılması, hiçbir surette hiçbir kişiye, zümreye veya sınıfa bırakılamaz. Hiçbir kimse veya organ kaynağını Anayasadan almayan bir Devlet yetkisi kullanamaz.'

Hükmü getirilmiştir.

Anayasanın 'Türkiye Büyük Millet Meclisi seçimlerinin geriye bırakılması ve ara seçimleri' başlıklı 78 nci maddesi ise aynen;

'Savaş sebebiyle yeni seçimlerin yapılmasına imkan görülmezse, Türkiye Büyük Millet Meclisi, seçimlerin bir yıl geriye bırakılmasına karar verebilir.

Geri bırakma sebebi ortadan kalkmamışsa, erteleme kararındaki usule göre bu işlem tekrarlanabilir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeliklerinde boşalma olması halinde, ara seçime gidilir. Ara seçim, her seçim döneminde bir defa yapılır ve genel seçimden otuz ay geçmedikçe ara seçime gidilemez. Ancak, boşalan üyeliklerin sayısı, üye tamsayısının yüzde beşini bulduğu hallerde, ara seçimlerinin üç ay içinde yapılmasına karar verilir.

Genel seçimlere bir yıl kala, ara seçimi yapılamaz.

Yukarıda yazılı hallerden ayrı olarak, bir ilin veya seçim çevresinin, Türkiye Büyük Millet Meclisinde üyesinin kalmaması halinde, boşalmayı takip eden doksan günden sonraki ilk Pazar günü ara seçim yapılır. Bu fıkra gereği yapılacak seçimlerde Anayasanın 127 nci maddesinin üçüncü fıkrası hükmü uygulanmaz.'

Hükmünü âmirdir.

Keza, Anayasanın Cumhurbaşkanı'nın seçimini hükme bağlayan 102 nci maddesinde de aynen;

'Cumhurbaşkanı seçimi, Cumhurbaşkanının görev süresinin dolmasından önceki altmış gün içinde; makamın herhangi bir sebeple boşalması halinde ise boşalmayı takip eden altmış gün içinde tamamlanır.

Genel oyla yapılacak seçimde, geçerli oyların salt çoğunluğunu alan aday Cumhurbaşkanı seçilmiş olur. İlk oylamada bu çoğunluk sağlanamazsa, bu oylamayı izleyen ikinci pazar günü ikinci oylama yapılır. Bu oylamaya, ilk oylamada en çok oy almış bulunan iki aday katılır ve geçerli oyların çoğunluğunu alan aday Cumhurbaşkanı seçilmiş olur.

İkinci oylamaya katılmaya hak kazanan adaylardan birinin ölümü veya seçilme yeterliğini kaybetmesi halinde; ikinci oylama, boşalan adaylığın birinci oylamadaki sıraya göre ikame edilmesi suretiyle yapılır. İkinci oylamaya tek adayın kalması halinde, bu oylama referandum şeklinde yapılır. Aday, geçerli oyların çoğunluğunu aldığı takdirde Cumhurbaşkanı seçilmiş olur.

Cumhurbaşkanı göreve başlayıncaya kadar görev süresi dolan Cumhurbaşkanının görevi devam eder.

Cumhurbaşkanlığı seçimine ilişkin usûl ve esaslar kanunla düzenlenir.'

Denilmektedir.

Öncelikle şu hususu belirtmek gerekir ki, 1982 Anayasası, kabul ettiği 'Anayasanın üstünlüğü ve bağlayıcılığı' ilkesi ile tamamen Anayasal bir rejim tesis etmek istemiştir. Bu ilke ile kurulan Anayasal rejim, esasen, bütün kişileri ve Devlet organlarını Anayasa çizgisinde tutacak şekilde sınırlandırmaktadır.

Bu prensip, kaynağını önce Anayasanın 6 ncı maddesinden almaktadır. Anılan Maddenin Üçüncü Fıkrası, 'Egemenliğin kullanılması, hiçbir surette hiçbir kişiye, zümreye veya sınıfa bırakılamaz. Hiçbir kimse veya organ kaynağını Anayasadan almayan bir Devlet yetkisi kullanamaz.' demek suretiyle, kullanılacak bütün yetkilerin Anayasadan sâdır olması gerektiğini zorunlu kılmıştır. Anayasanın herhangi bir hükmünden yetki almış bulunan herhangi bir organ veya kişi, bu yetkisini hiçbir biçimde devredemez. Hal böyle olunca,

Anayasada Yasama Organı'na 'Cumhurbaşkanı seçiminin geri bırakılması'na ilişkin herhangi bir yetki verilmediğinden, aksine bir düzenleme Kanun yoluyla yapılamaz; yapıldığı takdirde, bu yoldaki bir düzenleme 'Anayasanın üstünlüğü ve bağlayıcılığı' prensibi ile çelişir. Bu itibarla, 6271 sayılı Kanun'un iptali istenen 'Seçimin geri bırakılması' başlıklı 5 nci maddesi, Anayasanın 6 ncı maddesi hükmüne açıkça aykırıdır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin dört yıllık seçim dönemi dolmadan istediği zaman seçimlerin yenilenmesine karar verebilmesine karşılık, seçimlerin geri bırakılması 'çok istisnaî' bir durumdur. Anayasa bunu, sadece savaş durumuyla sınırlı tutmuştur: 'Savaş sebebiyle yeni seçimlerin yapılmasına imkan görülmezse, Türkiye Büyük Millet Meclisi, seçimlerin bir yıl geriye bırakılmasına karar verebilir. Geri bırakma sebebi ortadan kalkmamışsa, erteleme kararındaki usule göre bu işlem tekrarlanabilir.' (Anayasa Madde, 78 / 1,2).

Burada, savaş sebebiyle seçimlerin bir yıl geriye bırakılması Türkiye Büyük Millet Meclisi'nin (yasama organının) takdir hakkına bırakılmıştır; zirâ, 1.nci fıkrada Türkiye Büyük Millet Meclisi, seçimlerin bir yıl geriye bırakılmasına 'karar verebilir.' denilmektedir; bu emredici bir hüküm olmayıp, seçimlerin geri bırakılması tamamen yasama organının takdirine bırakılmıştır.

Oysa, 6271 sayılı Kanun'un Anayasaya aykırı olduğu iddia edilen ve iptal isteminde bulunulan 5.nci maddesinin 1.nci fıkrasında 'Türkiye Büyük Millet Meclisi tarafından savaş sebebiyle yeni seçimlerin yapılmasına imkân görülmediğine dair karar verilmesi hâlinde, Cumhurbaşkanı seçimi bir yıl geriye bırakılır.' denilmek suretiyle seçimlerin geri bırakılmasında yasama organının bu yöndeki inisiyatif ve takdir yetkisi elinden alınmış bulunmaktadır. Bu da, Anayasanın 78.nci maddesinin 1.nci fıkrasındaki düzenlemeye aykırılık teşkil etmektedir. Zirâ, Anayasada yasama organının takdir hakkına ve yetkisine bırakılan bir konuda, Kanun ile emredici ve yasama organının elini-kolunu bağlayıcı hükümler getirilemez; mevcut düzenleme tam bir hukuksuzluktur!

Dolayısı ile, 'seçimlerin geri bırakılması' gibi son derece istisnaî bir konu 'Cumhurbaşkanlığı seçimi'ne teşmil edilmekte ve Anayasa değişikliği yoluyla yapılması gereken bir düzenleme Kanun yoluyla yapılmaktadır.

Görüldüğü gibi, 6271 sayılı Kanunun 5. Maddesi ile, 'savaş sebebi ile seçimlerin bir yıl ertelenebileceği, geri bırakma nedeninin ortadan kalkmaması halinde erteleme kararının tekrarlanabileceği' hususu öngörülmektedir. O halde, Anayasamızın 78. Maddesinde düzenlenen TBMM seçimlerinin geri bırakılması müessesesi, kıyas yoluyla Cumhurbaşkanlığı seçimi müessesesine de taşınmaktadır.

Anayasanın Cumhurbaşkanlığı seçimini düzenleyen 102 nci maddesinde '*seçimin geri bırakılması*'na ilişkin herhangi bir anayasal düzenleme mevcut değildir. Dolayısı ile, 6271 sayılı Kanun'un 5.nci maddesi ile Anayasada olmayan bir düzenleme getirilmektedir. Söz konusu düzenlemenin Anayasaya aykırılığı yanında, parlamenter demokratik sistemin suiistimaline yol açabilecek bir düzenleme olduğu açıktır. Kaldı ki, seçim yapılmıyca kadar Cumhurbaşkanlığına kimin vekâlet edeceği Anayasanın 106.ncı maddesinde hükme bağlanmıştır. Buna göre;

'Cumhurbaşkanının hastalık ve yurt dışına çıkma gibi sebeplerle geçici olarak görevinden ayrılması hallerinde, görevine dönmeye kadar, ölüm, çekilme veya başka bir sebeple Cumhurbaşkanlığı makamının boşalması halinde de yenisi seçilinceye kadar, Türkiye

Büyük Millet Meclisi Başkanı Cumhurbaşkanlığına vekillik eder ve Cumhurbaşkanına ait yetkileri kullanır.'

Hal böyle olunca, 6271 sayılı Kanunun 'Seçimin geri bırakılması' başlıklı 5.nci maddesi çok açık bir biçimde Anayasanın 106 ncı maddesini ihlâl etmektedir; zirâ, anılan maddede Cumhurbaşkanlığı makamının boşalması halinde yenisi seçilinceye kadar Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı'nın Cumhurbaşkanlığı'na vekâlet edeceği açıkça belirtilmiş olup, söz konusu Anayasa hükmünde 'savaş sebebi' Cumhurbaşkanlığı seçiminin ertelenmesi için bir mazeret olarak görülmemiştir. Anayasanın 106 ncı maddesinin böyle bir olasılık halinde öngördüğü düzenleme, Cumhurbaşkanlığı seçiminin ertelenmesi değil, yenisi seçilinceye kadar Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı'nın Cumhurbaşkanlığı'na vekâlet etmesidir. Eğer, Anayasa koyucu, savaş sebebi ile Cumhurbaşkanlığı seçiminin ertelenmesini istese idi, bunu bir Anayasa hükmü ile düzenleyebilir ve herhangi bir sebeple makamın boşalması halinde Cumhurbaşkanlığı'na vekâlet etme müessesesini ayrı bir madde hükmü altında düzenlemezdi!..

Bu itibarla, 'Seçimin Geri Bırakılması' başlıklı 5. Maddenin Anayasal hiçbir dayanağı bulunmamaktadır ve Anayasanın gerek lâfzı ve gerekse ruhu ile tam bir mübâyenet halindedir. Anayasal dayanak bulunmaması ve doğrudan doğruya Anayasanın 78, 102 ve 106.ncı maddeleri hilâfına düzenlemeler yapılması, hukuka ve Anayasa tekniğine açıkça aykırılık teşkil etmektedir. Dolayısı ile, iptali istenen 5 nci Madde, Anayasanın 6 ncı, 78, 102 ve 106.ncı maddeleri hükümlerine aykırıdır; iptali gerekir.

B-) 19.1.2012 gün ve 6271 sayılı Kanunun 'Adayların görevden ayrılması ve göreve dönmesi' başlıklı 11.nci maddesinin Anayasaya aykırılığı:

Anılan madde ile;

'MADDE 11- (1) Cumhurbaşkanı adayı gösterilen hâkimler ve savcılar, yüksek yargı organları mensupları, yüksek öğretim kurumlarındaki öğretim elemanları, Yükseköğretim Kurulu, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu üyeleri, kamu kurumu ve kuruluşlarının memur statüsündeki görevlileri ile yaptıkları hizmet bakımından işçi niteliği taşımayan diğer kamu görevlileri, belediye başkanları ve subaylar ile astsubaylar, siyasi partilerin il ve ilçe yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile belediye meclisi üyeleri, il genel meclisi üyeleri, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile sendikalar, kamu bankaları ile üst birliklerin ve bunların üst kuruluşlarının ve katıldıkları teşebbüs veya ortaklıkların yönetim ve denetim kurullarında görev alanlar, aday listesinin kesinleştiği tarih itibarıyla görevlerinden ayrılmış sayılır. Bu durum Yüksek Seçim Kurulunca aday gösterilenin bağlı bulunduğu bakanlığa veya kuruma derhal bildirilir.

(2) Yüksek mahkeme üyeleri, hâkimler, savcılar ve bu meslekten sayılanlar ile subay ve astsubaylar hariç olmak üzere, Cumhurbaşkanı adayı gösterilen Devlet memurları ve diğer kamu görevlileri, adaylığı veya seçimi kaybetmeleri hâlinde, Yüksek Seçim Kurulunca Cumhurbaşkanının seçildiğinin ilân edilmesini takip eden bir ay içinde müracaat etmeleri kaydıyla eski görevlerine veya kazanılmış hak aylık derecelerindeki başka bir göreve dönebilirler.'

Hükmü getirilmiştir.

İptali istenen 'Adayların görevden ayrılması ve göreve dönmesi' başlıklı 11.nci Maddenin 1 nci fıkrasında geçen '... hâkimler ve savcılar, yüksek yargı organları mensupları,

yüksek öğretim kurumlarındaki öğretim elemanları, Yükseköğretim Kurulu, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu üyeleri, kamu kurumu ve kuruluşlarının memur statüsündeki görevlileri ile yaptıkları hizmet bakımından işçi niteliği taşımayan diğer kamu görevlileri, belediye başkanları ve subaylar ile astsubaylar, siyasi partilerin il ve ilçe yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile belediye meclisi üyeleri, il genel meclisi üyeleri, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile sendikalar, kamu bankaları ile üst birliklerin ve bunların üst kuruluşlarının ve katıldıkları teşebbüs veya ortaklıkların yönetim ve denetim kurullarında görev alanlar, ...' tümcesinin Anayasal dayanağı olmadığı gibi, Anayasanın 2, 10 ve 11 inci maddelerine aykırı düzenlemeler getirmiştir.

Anılan madde ile ilgili olarak itiraz başvurusunda dayarılan Anayasa kuralları şunlardır:

1- 'Madde 2- Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk Devletidir.'

3- 'Madde 10- Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.

Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet, bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür. Bu maksatla alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı olarak yorumlanamaz.

Çocuklar, yaşlılar, özürlüler, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gaziler için alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı sayılmaz.

Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz.

Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar.'

3- 'Madde 11- Anayasa hükümleri, yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını ve diğer kuruluş ve kişileri bağlayan temel hukuk kurallarıdır.

Kanunlar Anayasaya aykırı olamaz.'

6271 sayılı Kanunun 11. maddesindeki düzenlemede, 'Adayların Görevden Ayrılması ve Göreve Dönmesi' başlığıyla, 'Kamu Görevlilerinin Seçime İştirak Etme' esasları belirlenmiştir. Buna göre; Yargı mensupları, Üniversiteler, YÖK, RTÜK, Siyasi Partilerin İl ve İlçe Yöneticileri, Belediye ve İl Genel Meclisi Üyeleri, Kamu Bankaları gibi somut ölçüler getirilerek; bu Kişilerin, aday listesinin kesinleştiği tarih itibarıyla görevlerinden ayrılmış sayılacakları hüküm altına alınmıştır.

Yargıç'lar ve bu mesleklerden sayılanlar ile Subay ve Astsubaylar hariç olmak üzere, Cumhurbaşkanı adayı olarak seçime iştirak edenlerin, eski görevlerinin iade hakları da saklı tutulmuştur.

İptali talep olunan 11 nci madde, Cumhurbaşkanlığı'na aday olan kişilerin görevden ayrılmasına ilişkin hükümleri ihtiva etmektedir. Bu madde yürütme ve yargı organlarında çalışan bazı kişiler ile siyasi kuruluşlarda, bankalarda ve sivil toplum kuruluşlarında çalışan

diğer kişilerin adaylığı kesinleştiği tarihten itibaren görevinden ayrılmasını zorunlu kılmaktadır. Bu düzenlemenin gerekçesi ise sahip oldukları imkân ve kabiliyetleri seçim kampanyalarında diğer adaylara karşı kullanarak bir haksız üstünlük tesis etmemesidir. Bu düşünce doğrudur; kurumların aşırı politize olmaması için de bir tedbir olarak düşünülmüştür.

Bu gerekçenin haklılığı, aday oldukları takdirde mevcut Cumhurbaşkanı, Başbakan ve Bakanlar için çok daha fazla geçerlidir. Devletin en üst makamlarında olmaları hasebiyle devletin, hükûmetin her türlü idari, mali, ekonomik imkânlarından istifade edebilme, atama, yer değiştirme, devletin kolluk güçlerini kullanma gibi yetki ve ayrıcalıklara sahiptirler. Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu (TRT) başta olmak üzere, özel yayın kuruluşları nezdinde de denetim ve kontrol yetkilerini kullanabilmektedirler. İşte bu düşünce iledir ki, Anayasamızın 114. Maddesinde düzenlendiği biçimde, seçimler öncesinde, seçimdeki eşitlik ve adaleti temin etmek üzere Ulaştırma, İçişleri ve Adalet Bakanları istifa ederler.

Bazı atamaları bizzat kendilerinin yaptığı yahut hükûmetin kontrol ettiği mekanizmaların egemen olduğu süreçte, idari ve adli bürokrasinin Cumhurbaşkanı, Başbakan ve Bakan adaylardan etkilenmemesi düşünülemez.

Üstelik bu makamların hangi işinin siyasi, hangisinin rutin devlet işi olduğunun belirlenmesi de her zaman mümkün değildir.

Bu eleştirilere karşı 'O zaman milletvekili neden istifa etmiyor' şeklinde bir savunma ileri sürülemez. Zirâ, bu noktada, İktidar Sözcüleri tarafından, 2839 sayılı Milletvekili Seçimi Kanunu'nun 18. Madde değişikliğinin örnek ve dayanak olarak gösterilmesi de; Cumhurbaşkanlığı görevinin konumu, saygınlığı ve devletin başı olması gibi özellikleri göz önüne alındığında, anlamsız ve mesnetsiz kalmaktadır

Çünkü, milletvekili yasama organının 550 üyesinden biridir ve Cumhurbaşkanı, Başbakan ve Bakanlar gibi icra makamı değildir.

Ancak, iptali istenen 6271 sayılı Kanun'un 11 nci maddesinde, Cumhurbaşkanlığı seçimine Meclis Başkanı, Başbakan, Bakan ya da Milletvekili konumunda iken aday olmak isteyen kişilere yönelik, adaylık süresi içinde istifa etmeleri yolunda herhangi bir düzenleme öngörülmemiştir. Bu konumda bulunan adayların, böylesine üstün bir Kamu gücü, yetki ve Devlet imkânlarını kullanırken aday olmaları halinde, diğer adaylar aleyhine haksızlık yapılacağı ve seçim adaletine ve seçim sonuçlarına gölge düşeceği açıktır.

Bu düşüncelerle, Cumhurbaşkanı, Başbakan ve Bakanların aday olmaları durumunda, yetki ve sorumluluklarını vekillerine devretmeleri seçimlerin eşit ve adil cereyan etmesinin bir gereğidir. Aksi takdirde Anayasanın 10. Maddesinde belirtilen eşitlik ilkesi de ihlal edilmiş olacaktır.

Getirilen bu madde, Başbakan'ın, Cumhurbaşkanı aday olması sürecinde, Kamu gücü ve Devlet imkânlarıyla haksız ve adaletsiz propaganda yapmasının önünü ve yolunu açmaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti'nde aday olmak isteyen diğer yurttaşlar ise, adaylık sürecinde 'göstermelik aday' olarak ve 'seçime sözde meşrûiyet' kazandırma amacıyla kullanılmış olacaklardır.

Anayasanın 2. maddesinde tanımlanan Hukuk Devleti, insan haklarına saygılı ve bu hakları koruyan, toplum yaşamında adalete ve eşitliğe uygun bir hukuk düzeni kuran ve bu düzeni sürdürmekle kendini yükümlü sayan, bütün davranışlarında hukuk kurallarına ve Anayasaya uyan, işlem ve eylemleri yargı denetimine bağlı olan devlettir.

Hukuk devleti ilkesi, Anayasanın en temel ilkelerinden biridir. Hukuk devleti; yönetilenlere hukuk güvenliği sağlayan, adaletli bir hukuk sistemine dayanan devlet düzeninin adıdır. Hukuka güvenin, kamu düzeninin ve istikrarın korunması hukuk devleti ilkesine bağlılık ile mümkündür.

Anayasa Mahkemesi'nin 28.1.2004 gün ve 2003/86 Esas-2004/6 Karar sayılı İçtihadında da vurgulandığı gibi, 'Hukuk Devleti' kavramını ortadan kaldırıcı nitelikte sonuçlara yol açan uygulamalar Anayasanın 2 nci maddesinde açıklanan 'Türkiye Cumhuriyeti sosyal bir hukuk devletidir.' hükmüne aykırılık oluşturacağı gibi toplumsal kararlılığı ve hukuksal güvenceyi ortadan kaldırır, belirsizlik ortamına neden olur ve kabul edilemez. Anayasanın herhangi bir hükmüne aykırı bir düzenlemenin Anayasanın üstünlüğü ve bağlayıcılığı ilkelerini ifade eden Anayasanın 11 inci maddesi ile bağdaşması da beklenemez.

Hukukun temel ilkeleri arasında yer alan eşitlik ilkesine ise, Anayasanın 10. maddesinde yer verilmiştir. Bu hükme göre, 'Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.' denilmek suretiyle Kanunların herkese eşitlikle uygulanacağı vurgulanmıştır. Seçme, seçilme ve siyasi çalışmalarda bulunma hakkı, vatandaşların yasama, maddi ve manevi varlığını koruma ve geliştirme haklarına eşdeğer düzeyde anlam taşımaktadır. Bu itibarla, seçimlerin serbestliğinin yanı sıra, eşitlik esasına göre yapılması gereği ve zorunluluğu tüm yurttaşları kapsayacak biçimde Anayasada ve seçim kanunlarında ilke olarak benimsenmiştir. Seçimlerin eşitliği ilkesi, 'mutlak bir eşitlik' anlamındadır. Anayasa, seçim sisteminin belirlenmesini Kanun Koyucuya bırakmış ise de, Kanun Koyucu seçimler konusunda yasama yetkisini kullanırken, şüphesiz, Anayasal ilkelere uymak zorundadır.

'Eşitlik' ilkesi ile eylemli değil, hukukî eşitlik öngörülmüştür. Eşitlik ilkesinin amacı, aynı durumda bulunan kişilerin yasalar karşısında aynı işleme bağlı tutulmalarını sağlamak, ayırım yapılmasını ve ayrıcalık tanınmasını önlemektir. Bu ilkeyle, aynı durumda bulunan kimi kişi ve topluluklara ayrı kurallar uygulanarak yasa karşısında eşitliğin çiğnenmesi yasaklanmıştır. Yasa önünde eşitlik, herkesin her yönden aynı kurallara bağlı tutulacağı anlamına gelmez. Durumlarındaki özellikler, kimi kişiler ya da topluluklar için değişik kuralları ve uygulanmaları gerektirebilir. Aynı hukuksal durumlar aynı, ayrı hukuksal durumlar farklı kurallara bağlı tutulursa Anayasada öngörülen eşitlik ilkesi zedelenmez.

Kaldı ki, Kanun koyucu, kuşkusuz Anayasanın ve seçim kanunlarının temel ilkelerine bağlı kalmak koşuluyla düzenleme yapabilir.

Açıklanan nedenlerle, iptali istenen kural Anayasanın 2 nci maddesindeki 'Hukuk Devleti' ile 10 ncu maddesindeki 'eşitlik' ilkelerine aykırıdır. Keza, az yukarıda değinildiği gibi, Anayasanın herhangi bir hükmüne aykırı bir düzenlemenin Anayasanın üstünlüğü ve bağlayıcılığı ilkelerini ifade eden Anayasanın 11 inci maddesi ile bağdaşması da beklenemeyeceğinden, iptali istenen kural Anayasanın 11 nci maddesine de aykırılık oluşturmaktadır.

C-) 19.1.2012 gün ve 6271 sayılı Kanunun 'Propaganda' başlıklı 13.ncü maddesinin 2. nci fıkrasında yer alan; 'ile Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu' ibaresinin Anayasaya aykırılığı:

İptali istenen 'Propaganda' başlıklı 13.nci Maddenin iptali istenen 2.nci fıkrası hükmünün Anayasal dayanağı olmadığı gibi, Anayasanın 2, 10 ve 11.inci maddelerine aykırı düzenlemeler getirmiştir.

Anılan madde ile ilgili olarak iptal başvurusunda dayarılan Anayasa kuralları şunlardır:

1-) 'Madde 6- Egemenlik, kayıtsız şartsız Milletindir.

Türk Milleti, egemenliğini, Anayasanın koyduğu esaslara göre, yetkili organları eliyle kullanır.

Egemenliğin kullanılması, hiçbir surette hiçbir kişiye, zümreye veya sınıfa bırakılamaz. Hiçbir kimse veya organ kaynağını Anayasadan almayan bir Devlet yetkisi kullanamaz.'

2-) 'Madde 67- Vatandaşlar, kanunda gösterilen şartlara uygun olarak seçme, seçilme ve bağımsız olarak veya bir siyasi parti içinde siyasi faaliyette bulunma ve halkoymasına katılma hakkına sahiptir.

Seçimler ve halkoyması serbest, eşit, gizli, tek dereceli, genel oy, açık sayım ve döküm esaslarına göre, yargı yönetim ve denetimi altında yapılır. Ancak, yurt dışında bulunan Türk vatandaşlarının oy hakkını kullanabilmeleri amacıyla kanun, uygulanabilir tedbirleri belirler.

Bu hakların kullanılması kanunla düzenlenir.

,

Seçim kanunları, temsilde adalet ve yönetimde istikrar ilkelerini bağdaştıracak biçimde düzenlenir.'

3-) 'Madde 79- Seçimler, yargı organlarının genel yönetim ve denetimi altında yapılır. Seçimlerin başlamasından bitimine kadar, seçimin düzen içinde yönetimi ve dürüstlüğü ile ilgili bütün işlemleri yapma ve yaptırma, seçim süresince ve seçimden sonra seçim konularıyla ilgili bütün yolsuzlukları, şikayet ve itirazları inceleme ve kesin karara bağlama ve Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin seçim tutanaklarını ve Cumhurbaşkanlığı seçim tutanaklarını kabul etme görevi Yüksek Seçim Kurulu'nundur.

,

Cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesi, işlemlerinin genel yönetim ve denetimi de milletvekili seçimlerinde uygulanan hükümlere göre olur.'

6271 sayılı Kanunun 13. maddesindeki düzenlemede, 'Propaganda' başlığıyla, 'adayların seçim sürecinde yapacakları propagandanın bu seçime özgü usul ve esasları' belirlenmiştir. Buna göre;

13 ncü maddenin 1 nci fıkrasında '*Propaganda döneminin, aday listesinin kesinleştiği gün başlayacağı ve oylamaların yapılacağı günden önceki saat 18.00'de sona ereceği*' hükme bağlandıktan sonra, iptali istenen 2 nci fıkrasında, '*Propaganda döneminde, Türkiye Radyo ve Televizyonlarında yapılacak propaganda yayınlarının tam bir tarafsızlık ve eşitlik içinde yapılması, Yüksek Seçim Kurulu ile Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu tarafından sağlanır.*'

Denilmektedir.

Bu hükümde hukuka ciddî anlamda aykırılıklar söz konusudur!

Zirâ, seçimlerin 'yargı yönetim ve denetimi altında yapılacağı' Anayasanın 67 nci maddesinin 2 nci fıkrasının âmir (emredici) hükmüdür; bu konuda başka hiçbir güce, organa ya da kuruluşa yetki, inisiyatif ve takdir hakkı tanınmamıştır; yegâne görevli ve yetkili organ 'yargı'dır ve yargı organı bu yetkisini 79 ncu maddenin 2 nci fıkrası uyarınca sadece Yüksek Seçim Kurulu eliyle kullanır.

Başka bir deyişle, bu noktada tek yetkili Devlet kurumu Yüksek Seçim Kurulu'dur.

Kezâ '*seçimlerin, yargı organlarının genel yönetim ve denetimi altında yapılacağı*' hükmüne, Anayasanın 79 ncu maddesinin 1 nci fıkrasında da yer verilmiştir. Bu hükümlerden çıkan sonuç, '*seçimlerin yargı organının genel yönetim ve denetimi altında yapılacağı*'dır.

Oysa, 6271 sayılı Kanunun iptali istenilen ve son derece özensiz bir biçimde kaleme alındığı anlaşılan 13 ncü maddesinin 2 nci fıkrasında "propaganda yayınlarının tam bir tarafsızlık ve eşitlik içinde yapılmasının, Yüksek Seçim Kurulu ile Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu'nca sağlanması" öngörülmüştür. Esasen, bu durum, içerikteki özensizliğin biçime yansımış hâlidir! Yani, anılan hükme göre, propaganda yayınlarının tarafsızlık ve eşitlik içinde yapılması için Yüksek Seçim Kurulu yanında Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu (TRT) de görevlendirilmiş bulunmaktadır. Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu'nun Anayasada böyle bir yetkisi yoktur; yani Anayasada TRT'ye seçim sürecinin olağan bir unsuru olan propagandayı düzenleme ya da yönetme konusunda herhangi bir yetki / işlev / mezûniyet verilmemiştir. Dolayısı ile, 6271 sayılı Kanunun 13 ncü maddesinin 2 fıkrasında adı geçen Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu bu yetkisini Anayasadan değil, Anayasa hilâfına Kanun'dan almaktadır ve işte o Kanun, işbu dilekçe ile kimi hükümleri iptal davasına konu yapılan 6271 sayılı Kanun'dur.

Halbuki, '*Hiçbir kimse veya organın kaynağını Anayasadan almayan bir Devlet yetkisi kullanamayacağı*' Anayasanın 6 ncı maddesinin 3 ncü fıkrasının son cümlesi hükmüdür.

O halde, iptali istenen 6271 sayılı Kanunun 13 ncü maddesinin 2 nci fıkrasında geçen "*ile Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu*" ibâresi Anayasanın 67 nci ve 79 ncu maddelerine aykırı olması yanında, 6 ncı maddesi de alenen ihlâl etmektedir.

Diğer yandan, 6271 sayılı Kanunda propaganda konusunda herhangi bir yasal denetimin olmaması da kuşku ve endişeleri beraberinde getirmektedir. Bu yolla Parlamenter yapımızdaki finansal zâfiyetler ve belirsizlikler, Cumhurbaşkanlığı seçimine de taşınmış, parlamenter sistemde eksik olan şeffaflık ve denetimsizlik hali Cumhurbaşkanlığı seçimine de tamamen yansıtılmış olmaktadır.

Bu yolla yapılacak denetimin, daha önce yapılmış ihlallerin fiili sonuçlarını ortadan kaldırması ve doğmuş olan kamu zararlarını telâfi etmesi de mümkün değildir.

Böylece 'kayıt dışı propagandaya' fırsat verilmiş olacak ve böyle bir propaganda dönemi sonucunda, Cumhurbaşkanlığı seçiminin 'meşrûiyeti' dahi tartışılır hâle gelecektir.

Bu itibarla, iptali istenen 6271 sayılı Kanunun 13 ncü maddesinin 2 nci fıkrasında geçen '... ile Türkiye Radyo Televizyon Kurumu ...' ibaresi Anayasanın 6 ncı, 67 nci ve 79 ncu maddelerine açıkça aykırı olup, iptali gerekmektedir.

D-) 19.1.2012 gün ve 6271 sayılı Kanunun 'Adaylara Yardım' başlıklı 14 ncü maddesinin Anayasaya aykırılığı:

İptali istenen hüküm, 14 ncü Maddenin 2 nci fıkrasında geçen 'Seçilen adayın mal bildirimi, seçim sonuçlarının kesinleşmesini müteakip Resmî Gazetede yayımlanır.' ibâresi; 3 ncü fıkrasında geçen 'Alınan bağış ve yardımlar veraset ve intikal vergisinden müstesnadır. Adaylar ödünç niteliğinde para kabul edemez.' ibâresi; 4 ncü fıkrasında geçen 'Alınan bağış ve yardımlar sadece seçim harcamalarında kullanılır ve başka bir amaç için tahsis edilemez.' ibâresi; 6 ncı fıkrasının 1 nci cümlesinde geçen " seçim sonuçlarının kesinleşmesini izleyen on gün içinde " ibâresi ile 2 nci cümlesinde geçen " seçim hesaplarını inceler ve varsa " ve öngörülen limitlerin aşılp aşılmadığını " ' ' ibâreleri; üçüncü cümlesinde geçen " adaylara " ibâresi ve nihâyet 6 ncı fıkranın son cümlesinde geçen 'Kurul bu görevi yerine getirirken Sayıştaydan ve gerekli görülen diğer ilgili kamu kurumlarından yardım alabilir.' ibâresidir.

Anılan madde hükmünde iptali talep edilen ibâreler ile ilgili olarak iptal başvurusunda dayandırılan Anayasa kuralları şunlardır:

1-) 'Madde 6- Egemenlik, kayıtsız şartsız Milletindir.

Türk Milleti, egemenliğini, Anayasanın koyduğu esaslara göre, yetkili organları eliyle kullanır.

Egemenliğin kullanılması, hiçbir surette hiçbir kişiye, zümreye veya sınıfa bırakılamaz. Hiçbir kimse veya organ kaynağını Anayasadan almayan bir Devlet yetkisi kullanamaz.'

2-) 'Madde 67- Vatandaşlar, kanunda gösterilen şartlara uygun olarak seçme, seçilme ve bağımsız olarak veya bir siyasi parti içinde siyasi faaliyette bulunma ve halkoylamasına katılma hakkına sahiptir.

Seçimler ve halkoylaması serbest, eşit, gizli, tek dereceli, genel oy, açık sayım ve döküm esaslarına göre, yargı yönetim ve denetimi altında yapılır. Ancak, yurt dışında bulunan Türk vatandaşlarının oy hakkını kullanabilmeleri amacıyla kanun, uygulanabilir tedbirleri belirler.

Onsekiz yaşını dolduran her Türk vatandaşı seçme ve halkoylamasına katılma haklarına sahiptir.

Bu hakların kullanılması kanunla düzenlenir.

Silah altında bulunan er ve erbaşılar ile askeri öğrenciler, taksirli suçlardan hüküm giyenler hariç ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlüler oy kullanamazlar. Ceza infaz

kurumları ve tutuk evlerinde oy kullanılması ve oyların sayım ve dökümünde seçim emniyeti açısından alınması gerekli tedbirler Yüksek Seçim Kurulu tarafından tespit edilir ve görevli hakimın yerinde yönetim ve denetimi altında yapılır.

Seçim kanunları, temsilde adalet ve yönetimde istikrar ilkelerini bağdaştıracak biçimde düzenlenir.

Seçim kanunlarında yapılan değişiklikler, yürürlüğe girdiği tarihten itibaren bir yıl içinde yapılacak seçimlerde uygulanmaz.'

3-) 'MADDE 68- Vatandaşlar, siyasî parti kurma ve usulüne göre partilere girme ve partilerden ayrılma hakkına sahiptir...

Siyasî partiler, demokratik siyasi hayatın vazgeçilmez unsurlarıdır.

Siyasî partiler önceden izin almadan kurulurlar ve Anayasa ve kanun hükümleri içerisinde faaliyetlerini sürdürürler...

Siyasî partilere, Devlet, yeterli düzeyde ve hakça malî yardım yapar. Partilere yapılacak yardımın, alacakları üye aidatının ve bağışların tabi olduğu esaslar kanunla düzenlenir.'

4-) 'Madde 79- Seçimler, yargı organlarının genel yönetim ve denetimi altında yapılır. Seçimlerin başlamasından bitimine kadar, seçimin düzen içinde yönetimi ve dürüstlüğü ile ilgili bütün işlemleri yapma ve yaptırma, seçim süresince ve seçimden sonra seçim konularıyla ilgili bütün yolsuzlukları, şikayet ve itirazları inceleme ve kesin karara bağlama ve Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin seçim tutanaklarını ve Cumhurbaşkanlığı seçim tutanaklarını kabul etme görevi Yüksek Seçim Kurulundur. Yüksek Seçim Kurulunun kararları aleyhine başka bir mercie başvurulamaz.

Yüksek Seçim Kurulunun ve diğer seçim kurullarının görev ve yetkileri kanunla düzenlenir.

Yüksek Seçim Kurulu yedi asıl ve dört yedek üyeden oluşur. Üyelerin altısı Yargıtay, beşi Danıştay Genel Kurullarınca kendi üyeleri arasından üye tamsayılarının salt çoğunluğunun gizli oyu ile seçilir. Bu üyeler, salt çoğunluk ve gizli oyla aralarından bir başkan ve bir başkanvekili seçerler.

Yüksek Seçim Kuruluna Yargıtay ve Danıştaydan seçilmiş üyeler arasından ad çekme ile ikişer yedek üye ayrılır. Yüksek Seçim Kurulu Başkanı ve Başkanvekili ad çekmeye girmezler. Anayasa değişikliklerine ilişkin kanunların halkoyuna sunulması,

Cumhurbaşkanının halk tarafından seçilmesi, işlemlerinin genel yönetim ve denetimi de milletvekili seçimlerinde uygulanan hükümlere göre olur.'

6271 sayılı Kanunun 14 ncü maddesindeki düzenlemeler, Anayasa Hukuku sistematığı yanında, hukukun genel ilkelerine de aykırıdır. Bu aykırılıklar, özellikle, 14 ncü maddenin iptali istenilen 3 ncü fıkrasında geçen 'Alınan bağış ve yardımlar veraset ve intikal vergisinden müstesnadır. Adaylar ödünç niteliğinde para kabul edemez.' İbâresi ile 4 ncü fıkrasında geçen 'Alınan bağış ve yardımlar sadece seçim harcamalarında kullanılır ve başka bir amaç için tahsis edilemez.' ibârelerinde yoğunlaşmaktadır.

Esasen, 'Cumhurbaşkanlığı seçimine ilişkin usul ve esasları' düzenleme amacıyla getirildiği iddia olunan 6271 sayılı Kanun, özellikle 14 ncü maddesinde tamamen *Kişiyeye Özgü* düzenlemeler içermektedir. Anayasa Hukuku tekniğine göre, *genel ve soyut ve kapsayıcı* nitelikte ilkelerin belirlenmesi gerekirken, -deyim yerinde ise- 'adrese teslim' bir düzenleme getirilmek istenilmiştir.

Öncelikle şu husus belirtilmek gerekir ki, 6271 sayılı Kanunun 14 ncü maddesinin 2 ncı fıkrasının 2 nci cümlesinde geçen 'Seçilen adayın mal bildirimi, seçim sonuçlarının kesinleşmesini müteakip Resmi Gazetede yayımlanır.' Hükümü, aynı maddenin 4 ncü fıkrasının ilk sözcüklerini oluşturan 'Seçimlerde şeffaflığın sağlanması amacı' ile çelişmektedir. Eğer, amaç, Cumhurbaşkanı Seçimi'nde 'şeffaflığın sağlanması' ise *-ki bu ilke, bizzat Kanun Koyucu tarafından 4 ncü fıkranın başındaki ilk sözcüklerde vurgulanmıştır-* Cumhurbaşkanı seçilen kişinin mal bildirimini seçimden sonra değil de, seçimden önce vermesi halinde söz konusu olabilir; başka bir deyişle, seçilen kişinin seçimden sonra mal bildiriminde bulunmasının 'şeffaflık ilkesi' ile bağdaştığı söylenemez. Şüphesiz, burada güdülen amaç 'malî şeffaflık'tır. Şeffaflık ilkesi, adayların mal bildirimlerinin seçimden önce bildirmelerini gerekli ve zorunlu kılar. Dolayısı ile, iptali istenen 14 ncü maddenin 2 ncı fıkrasının 2 nci cümlesinde hükme bağlanan ve *seçilen adayın mal bildiriminin seçimden sonraya bırakılması* biçimindeki bir düzenleme, hem Kanun'un bizzat kendisi ile çelişmekte ve hem de Anayasanın 67 nci, 68 nci ve 79 ncü maddeleri ile çatışmaktadır.

'Adaylara Yardım Başlıklı' 14. maddede, bağış öncesinde herhangi bir yasal denetimin olmaması, yardım yapacak kişi ve kuruluşların bu konudaki malî denetimlerinin belirsizliği; Cumhurbaşkanı seçiminin finansal kaynakları konusunda çok büyük kuşku ve endişeleri beraberinde getirecektir.

Parlamente yapımızdaki finansal zâfiyetler ve belirsizlikler, Cumhurbaşkanlığı seçimine de taşınmış olacaktır. Parlamento sistemde eksik olan saydamlık ve denetimsizlik hali Cumhurbaşkanlığı seçimine de aynen taşınmış olacaktır. Seçim öncesi yapılması gereken denetimlerin seçim sonrasına bırakılmış olması hiçbir şekilde kabul ve izah edilemez.

Bu yolla yapılacak denetimin, olası kamu zararlarını telafi etmesi de mümkün değildir.

Kaynağı belirsiz sermaye grupları tarafından oluşturulacak fonlar üzerinden yapılacak bir Cumhurbaşkanlığı seçiminin, Anayasal sistemde yaratacağı tahribatlar, gelecekte başlı başına bir sorun olarak karşımıza çıkacaktır ve 'kayıt dışı finansmana' fırsat verilecek ve Cumhurbaşkanlığı seçiminin de bu anlamda 'meşrû olup olmadığı' tartışma konusu yapılacaktır.

Cumhurbaşkanı'nın seçimine ilişkin Anayasanın 21.10.2007 gün ve 5678 sayılı Kanunun 5 ncı maddesi ile değişik 102 ncı maddesinde, Cumhurbaşkanı adaylarına 'yardım müessesesi' konusunda herhangi bir hükme yer verilmemiştir. Cumhurbaşkanı adaylarının kamusal kuruluşlar olmadıkları açıktır. Anayasa Mahkemesi'nin 9.7.1971 günlü Resmi Gazete'de yayınlanan 2.2.1971 gün ve 1971/13 sayılı Kararında, '*... Bir siyasi partinin toplum ve devlet düzenini belirli görüşler doğrultusunda etkilemesi veya yönetmesi kamu hizmeti niteliği taşır. Ancak, bu hizmetin yerine getirilmesi, o siyasi parti mensuplarının Türkiye Büyük Millet Meclisi'ne ve yerel yönetimlerin ve seçimle işbaşına gelen kuruluşlarına girmeleri ile başlar ve bu mensupların aracılığı ile gerçekleşir. Hizmetlere girenlere para olarak bu hizmetlerin karşılığı ödenir. Siyasi partilerin kamu hizmeti niteliğindeki çalışmaları ancak bu dar çerçeve içinde söz konusu edilebilir... Anayasanın siyasi partileri demokratik siyasi hayatın vazgeçilmez unsurları sayması, muhalefette olan siyasi partilerin iktidara karşı güvence altına*

alınması lüzumuna işaretir' Çalışmalarını üyelerinin olağan yardımları ile sürdüremeyen siyasi partilerin paraca güçlü bir takım kişi veya kuruluşların etkisi ve baskısı altına düşmesi varsayımı ise, devletin paraca yardımı olsa dahi söz konusu olabilir. Devlet yardımı, siyasi partilerin başka yollardan çıkar sağlamalarını engelleyemez...' görüşüne yer verilmiştir. Bu görüşten hareketle şu sonuçlara varılabilir:

a-) Anayasada Devlet'in, yalnız ve ancak siyasî partilere malî yardım yapacağı öngörülmüştür; Devlet'in başkaca bir kamu kurumuna, kuruluşuna veya herhangi bir kimseye malî yardım yapma yükümlülüğü yoktur. Siyasî partilerin bu ayrıcalığı, onların 'demokratik siyasî hayatın vazgeçilmez unsurları olduğundan' (Anayasa, Madde, 68/2) kaynaklanmaktadır.

b-) Anayasanın siyasi partileri demokratik siyasî hayatın vazgeçilmez unsurları sayması, muhalefette olan siyasî partilerin iktidara karşı güvence altına alınması gereğine işaretir. Nitekim, sosyal devletin vazgeçilmez unsurlarından olan sendikalara Devlet nasıl ki malî yardım yapmak zorunda değilse, demokratik rejimin vazgeçilmez unsurlarından olan siyasî partilere de aynı şekilde yardım etmek zorunda değildir. Ne var ki, siyasî partilere yardım ediliyorsa, bu gereklilik, tamamen 'muhalefet görevini ifa eden siyasî partilerin yürütme organına (iktidara) karşı korunması ve varlıklarının teminat altına alınması' ihtiyacından doğmaktadır.

c-) Cumhurbaşkanı'nın seçimine ilişkin Anayasanın 21.10.2007 gün ve 5678 sayılı Kanunun 5 nci maddesi ile değişik 102 nci maddesinde, Cumhurbaşkanı adaylarına yardım yapılması konusunda da herhangi bir hükme yer verilmediğine ve bunun yalnızca siyasî partilere özgü bir hak olduğu Anayasal bir ilke olarak kabul edildiğine göre, Cumhurbaşkanı adayı olacıklara yardım yapılmasının ve bunun bir Kanun hükmü ile düzenlenmesinin Anayasaya aykırı olacağı çok açıktır. Anayasa Koyucu, siyasî partilerde olduğu gibi, Cumhurbaşkanı adaylarına da yardım yapılması gerektiği görüşünü benimsemiş olsa idi, şüphesiz, bu ilkeye Cumhurbaşkanı'nın seçimini düzenleyen 102 nci maddesinde yer verirdi!.. Dolayısı ile, Anayasanın 102 nci maddesinde yer almayan bir düzenlemenin, 'siyasî partilerin demokratik siyasî hayatın vazgeçilmez unsurları olduğu' ve 'siyasî partilere malî yardım yapılması gerektiği' yönündeki Anayasal ilkelere esinlenilerek Cumhurbaşkanlığı seçimine de teşmil edilmesi ve üstelik bunun Anayasa hükmü ile değil de Kanun maddesi hükmü (6271 sayılı Kanun Madde:14) ile yapılması seçim konusundaki Anayasal ilkelere çelişmekte ve çatışmaktadır.

Şüphesiz, Anayasa, seçim sisteminin belirlenmesini Kanun Koyucuya bırakmış ise de (Anayasa, Madde: 102/son), Kanun Koyucu seçimler konusunda yasama yetkisini kullanırken, şüphesiz, Anayasal ilkelere uymak zorundadır. 6271 sayılı Kanunun 'Adaylara yardım' başlıklı 14 ncü maddesinin iptali istenilen sözcük ve ibârelerinde bu ilkelere uyulmamıştır.

Başka bir deyişle, 6271 sayılı Kanunun iptali istenen 14 ncü maddesi hükmündeki düzenlemenin yasal dayanağını Anayasanın 102 nci maddesinde bulabilmek mümkün değildir.

Adaylara yapılacak malî yardımın usul ve esaslarını düzenlemeyi öngören 6271 sayılı Kanun'un 14 ncü Maddesinde, Anayasanın 101 nci ve 102 nci Maddelerindeki 2007 yılı değişiklikleri 'Başkanlık Sistemi Kurgusu' taşıdığından siyasal sorumsuzluk, tarafsızlık ve tam dokunulmazlık makamı olan Cumhurbaşkanı seçiminin finansal yapısı tam bir kargaşaya yol açmaktadır. Cumhurbaşkanlığı adaylığında gerekli olan malî kaynak, adayın kendi yaratacağı olanaklara bırakılmıştır. Başka bir deyişle, Anayasanın 101 nci maddesinin 1 nci fıkrasında belirtilen 'Cumhurbaşkanı, kırk yaşını doldurmuş ve yüksek öğrenim yapmış Türkiye Büyük

millet Meclisi üyeleri veya bu niteliklere ve milletvekili seçilme yeterliğine sahip Türk vatandaşları arasından, halk tarafından seçilir.' hükmü gözardı edilerek, afakî, nesnellikten uzak ve malî gücü çok yüksek olan kişilerin Cumhurbaşkanı seçilebilmelerine olanak sağlayan bir seçim sistemi kabul edilmiştir. Belli bir eleme sonrası hazineden alınabilecek eşit yardımlarla herkesin aday olabilme ideali kabul edilmeyip, bir yanda hükûmet olanakları, diğer yanda finans kaynakları ve daha da ötesinde farklı bir sebeple bir araya gelmiş kişi ve sermaye gruplarının aday çıkarabileceği bir seçim sistemi benimsenmiştir. İptali istenen 14 ncü madde içerisinde sâde bir vatandaşın, halktan birinin veya bugüne kadar seçilen Cumhurbaşkanı profillerine yakın bir kişinin seçilebilme olasılığı yoktur. Bu düzenlemede, hükûmet eliyle devlet gücüyle ve çok farklı donelerle bir araya gelmiş, kişi ve sermaye topluluklarının belirleyeceği kişi profili vardır.

Esasen, 6271 sayılı Kanunun 14 ncü maddesi, siyasî sistemimizde yeni bir uygulama getirmektedir. Ne var ki, bu Kanun, yeni olduğu kadar, sistemin yozlaşması riskini de içinde barındıran bir Kanundur.

Anılan 14 ncü madde hükmü gereğince, Cumhurbaşkanı adayları seçim kampanyalarında Türk uyruklu gerçek kişilerden bağış ve yardım kabul edebileceklerdir.

Gerçek kişilerden yardım ve bağış alınması 'siyasî geleneklerimize ters' bir uygulamadır. Bu yöntemle, Cumhurbaşkanı'nın '*paraca güçlü bir takım kişi veya kuruluşların etkisi ve baskısı altına düşmesi*' kuvvetle muhtemeldir. Bu uygulama ile Cumhurbaşkanı 'destek olanlar/olmayanlar' bağlamında Cumhurbaşkanlığına yakın işadamları, holdingler, sermaye odakları gibi kişi ve kuruluşlar belirmesi kaçınılmazdır. Bu ayrışma, iş dünyasını da ciddi biçimde rahatsız edecek ve aynı zamanda 'herkesin' olması gereken Cumhurbaşkanı, '*paraca güçlü bir takım kişi veya kuruluşların*' Cumhurbaşkanı olarak anılabilecektir. Bu mahzur, seçim sürecinde ve sonrasında toplumumuzda yeni kutuplaşmalara, hesaplaşmalara, tasfiye veya haksız terfi ve taltiflere yol açabilecek niteliktedir. Dahası, olumsuz emsâl teşkil ederek, gelecek yıllarda yapılacak Milletvekili seçimi ile yerel seçimlerde de talep edilebilir hâle gelecektir. Bu aşamadan sonra ise, artık, '*Yardım ve bağış yapmayı holdingler, şirketler ve benzeri tüzel kişilere yasakladık*' biçiminde bir söylem, anlamsız olacaktır. Zirâ, holding ve şirketlerin, etrafındaki yakınları ve çalışanları üzerinden bu yardımları yapmasının önünde yasal bir engel konulamayacaktır. Bu ibarla, 14 ncü maddenin iptali istenen 3 ncü fıkrasında geçen 'Alınan bağış ve yardımlar veraset ve intikal vergisinden müstesnadır. Adaylar ödünç niteliğinde para kabul edemez.' ibâresi; 4 ncü fıkrasında geçen 'Alınan bağış ve yardımlar sadece seçim harcamalarında kullanılır ve başka bir amaç için tahsis edilemez.' ibâresi Anayasaya açıkça aykırı hükümler ihtiva etmektedir.

Öte yandan, iptali istenen 14 ncü madde hükmünde üzerinde önemle durulması ve irdelenmesi gereken diğer bir husus da şudur:

Anılan maddenin 6 ncı fıkrasında 'seçim hesapları ile bağış, yardım ve harcamalara ilişkin bilgi ve belgeler, seçim sonuçlarının kesinleşmesini izleyen on gün içinde Yüksek Seçim Kurulu'na sunulur. Yüksek Seçim Kurulu bir ay içinde, seçim hesaplarını inceler ve varsa usulsüzlükleri ve öngörülen limitlerin aşılp aşılmadığını tespit eder' Kurul bu görevi yerine getirirken Sayıştaydan ve gerekli görülen diğer ilgili kamu kurumlarından yardım alabilir.' denilmektedir.

Yüksek Seçim Kurulu, malî konularda uzman değildir; uzman olmadığı için de seçim hesaplarını inceleyip varsa usulsüzlükleri ve öngörülen limitlerin aşılp aşılmadığını sağlıklı bir

biçimde belirleyebilmesi mümkün olamaz. 6 ncı fıkranın son cümlesinde geçen 'Kurul bu görevi yerine getirirken Sayıştaydan ve gerekli görülen diğer ilgili kamu kurumlarından yardım alabilir.' ibaresi ise, Anayasanın, Yüksek Seçim Kurulu'nun görevlerini belirten 79 ncu maddesinin 2 nci fıkrası hükmü ile de çelişmektedir. Zirâ, Anayasanın 79 ncu maddesinin 2 nci fıkrası hükmünde, Yüksek Seçim Kurulu'nun 'seçim hesaplarını inceleme' görevi mevcut değildir; böylece, 6271 sayılı Kanun'un iptali istenen 14 ncü maddesi ile Yüksek Seçim Kurulu'na 'Anayasada yer almayan bir görev' (Anayasa Madde: 79 / 2) ve 'kaynağını Anayasadan almayan bir Devlet yetkisi' (Anayasa, Madde: 6 / 3 - son cümle) verilmektedir.

Diğer yandan, 'Adaylara yardım' başlıklı 14 ncü maddenin iptali istenen 6 ncı fıkrasının ilk cümlesinde yer alan 'Seçim hesapları ile bağış, yardım ve harcamalara ilişkin bilgi ve belgeler, seçim sonuçlarının kesinleşmesini izleyen on gün içinde Yüksek Seçim kuruluna sunulur.' Hükmünde geçen " seçim sonuçlarının kesinleşmesini izleyen on gün içinde " ibaresi de, aynı Kanunun 4 ncü maddesinde vurgulanan 'Seçimlerde şeffaflığın sağlanması' ilkesi ile çelişmekte ve dolayısı ile Kanunun muhtelif maddelerinde yer alan hükümler, aynı konuyu düzenleme amacı taşımalarına karşın, kendi içlerinde birbirleri ile çatışmaktadır. Aynı maddenin iptali talep olunan 2 nci fıkrası için serdettiğimiz ve az yukarıda belirttiğimiz itirazlarımız da da vurguladığımız üzere, Cumhurbaşkanı Seçimi'nde amaç 'şeffaflığın sağlanması' ise *-ki bu ilke, bizzat Kanun Koyucu tarafından 4 ncü fıkranın başındaki ilk sözcüklerde vurgulanmıştı-* seçim hesapları ile bağış, yardım ve harcamalara ilişkin bilgi ve belgelerin, seçim sonuçlarının kesinleşmesini izleyen on gün içinde, yani seçimden sonra değil, Cumhurbaşkanı seçiminden önceki bir süreçte verilmesi halinde söz konusu olabilir; başka bir değişle, seçim hesapları ile bağış, yardım ve harcamalara ilişkin bilgi ve belgelerin, seçimden önce değil de seçimden sonra Yüksek Seçim Kurulu'na verilmesi yönündeki düzenlemenin 'şeffaflık ilkesi' ile bağdaştığı söylenemez. Şüphesiz, şeffaflık ilkesi, seçim hesapları ile bağış, yardım ve harcamalara ilişkin bilgi ve belgelerin 'seçimden önce' ibrazını gerekli ve zorunlu kılar. Dolayısı ile, iptali istenen 14 ncü maddenin 6 ncı fıkrasının 1 nci cümlesinde hükme bağlanan ve 'Seçim hesapları ile bağış, yardım ve harcamalara ilişkin bilgi ve belgeler, seçim sonuçlarının kesinleşmesini izleyen on gün içinde Yüksek Seçim kuruluna sunulur.' cümlesinde yer alan 'seçim sonuçlarının kesinleşmesini izleyen on gün içinde' biçimindeki bir düzenleme, hem Kanun'un bizzat kendisi ile çelişmekte ve hem de Anayasanın 67 nci, 68 nci ve 79 ncu maddeleri ile çatışmaktadır.

Öte yandan, 14 ncü maddenin iptali istenen 6 ncı fıkrasının 3 ncü cümlesinde yer alan 'adaylara' ibaresi, hem kanun yapma tekniğine hem de Anayasanın 101 nci ve 102 nci maddeleri hükümlerine aykırıdır. Zirâ, anılan maddede, 'Seçim hesapları ile bağış, yardım ve harcamalara ilişkin bilgi ve belgeler, seçim sonuçlarının kesinleşmesini izleyen on gün içinde Yüksek Seçim Kuruluna sunulur. Yüksek Seçim Kurulu bir ay içinde, seçim hesaplarını inceler ve varsa usulsüzlükleri ve öngörülen limitlerin aşıp aşılmadığını tespit eder. Bu aşamada tespit edilen eksikliklerin giderilmesi amacıyla Yüksek Seçim Kurulu tarafından adaylara uygun bir süre verilir.' demektedir. Bu hükümde, son cümlede belirtilen düzenlemenin seçimden sonraki bir döneme ait olacağı açıktır. Başka bir değişle, eksiklerin giderilmesi amacıyla adaylara 'seçimden sonra' uygun süre verileceği öngörülmektedir. Seçimden sonra ise, ortada bir 'aday'dan söz edilmesi olanaksızdır; seçim yapılmış ve seçilen kişi artık 'aday' statüsünden bırakıp, Cumhurbaşkanı seçilmiştir. Dolayısı ile, 14 ncü maddenin iptali talep olunan 6 ncı fıkrasının 3 ncü cümlesinde yer alan " adaylara " sözcüğü dil ve anlatım kurallarına, kanun yapım tekniğine, hukuka ve mantığa ters olmakla birlikte, Anayasanın Cumhurbaşkanı seçimini düzenleyen 101 nci ve 102 nci maddeleri hükümlerine de aykırılık içermektedir.

Açıklanmaya çalışılan nedenlerle, Türkiye Büyük Millet Meclisi Anayasa Komisyonlarının müktesebâtı, ciddiyeti ve tarihî sorumluluğuyla bağdaşmayan ve iptali gereken bir hüküm söz konusudur ve bu itibarla 6271 sayılı Kanunun 'Adaylara yardım' başlıklı 14 ncü maddesinin iptali istenen hükümleri Anayasanın 6 ncı, 67 nci, 68 nci, 79 ncu, 101 nci ve 102 nci maddelerine aykırıdır; iptalleri gerekir.

E-) 19.1.2012 gün ve 6271 sayılı Kanunun 'Cumhurbaşkanına tutanağın verilmesi ve andiçme töreni' başlıklı 21 nci maddesinin iptali istenen; 'Seçilen Cumhurbaşkanı adına düzenlenen tutanak, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı tarafından verilir' tümcesinin Anayasaya aykırılığı:

21 nci Maddenin İptali istenen 'Seçilen Cumhurbaşkanı adına düzenlenen tutanak, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı tarafından verilir' tümcesinin Anayasal dayanağı olmadığı gibi, Anayasanın 11 nci ve 79 ncu maddelerine aykırı düzenlemeler getirmiştir.

Anılan madde ile ilgili olarak iptal başvurusunda dayanan Anayasa kuralları şunlardır:

1-) 'Anayasa 'Başlangıç' Bölümü 4 ncü Parağraf: Kuvvetler ayrımının, Devlet organları arasında üstünlük sıralaması anlamına gelmeyip, belli Devlet yetki ve görevlerinin kullanılmasından ibaret ve bununla sınırlı medeni bir işbölümü ve işbirliği olduğu ve üstünlüğün ancak Anayasa ve kanunlarda bulunduğu,'

2-) 'Madde 11- Anayasa hükümleri, yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını ve diğer kuruluş ve kişileri bağlayan temel hukuk kurallarıdır.

Kanunlar Anayasaya aykırı olamaz.'

3-) 'Madde 79- Seçimler, yargı organlarının genel yönetim ve denetimi altında yapılır. Seçimlerin başlamasından bitimine kadar, seçimin düzen içinde yönetimi ve dürüstlüğü ile ilgili bütün işlemleri yapma ve yaptırma, seçim süresince ve seçimden sonra seçim konularıyla ilgili bütün yolsuzlukları, şikayet ve itirazları inceleme ve kesin karara bağlama ve Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin seçim tutanaklarını ve Cumhurbaşkanlığı seçim tutanaklarını kabul etme görevi Yüksek Seçim Kurulundur.'

6271 sayılı Kanunun seçilen Cumhurbaşkanı adına Yüksek Seçim Kurulu tarafından Cumhurbaşkanı seçildiğine dair hazırlanacak olan tutanağın verilmesine ilişkin 21 nci maddesinin 1 nci fıkrasının birinci tümcesindeki hukukî düzenleme Anayasa Hukuku sistematığı yanında, hukukun genel ilkelerine de aykırıdır.

Zirâ, 'Kuvvetler ayrımının, Devlet organları arasında üstünlük sıralaması anlamına gelmeyip, belli Devlet yetki ve görevlerinin kullanılmasından ibaret ve bununla sınırlı medeni bir işbölümü ve işbirliği olduğu' Anayasanın Başlangıç Bölümü'nün 4 ncü paragrafında çok açık bir biçimde dile getirilmiştir.

'Anayasa hükümlerinin, yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını ve diğer kuruluş ve kişileri bağlayan temel hukuk kuralları olup, Kanunların Anayasaya aykırı olamayacağı' ilkesi de Anayasanın 11 nci maddesinde vurgulanmıştır.

Anayasanın 79 ncu maddesinde de "Seçimlerin başlamasından bitimine kadar, seçimin düzen içinde yönetimi ve dürüstlüğü ile ilgili bütün işlemleri yapma ve yaptırma, seçim süresince ve seçimden sonra seçim konularıyla ilgili bütün yolsuzlukları, şikayet ve itirazları inceleme ve kesin karara bağlama ve Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin seçim tutanaklarını ve Cumhurbaşkanlığı seçim tutanaklarını kabul etme görevi Yüksek Seçim Kuruluna ait olduğu" açıkça belirtilmiş olup, 'seçilen Cumhurbaşkanı adına, Cumhurbaşkanı seçildiğine dair bir tutanak düzenlenmesi' şüphesiz, seçim süresince ve seçimden sonra, seçimle ilgili bütün işlemler kapsamında değerlendirilmesi gereken bir faaliyettir.

Bu faaliyet, yani bir kişinin Cumhurbaşkanı seçildiğine dair tutanağı düzenleme görev ve yetkisi, sadece ve sadece Yüksek Seçim Kurulu'na aittir. Bu kural, Anayasanın 79 ncu maddesinin 2 nci fıkrasının hükmüdür.

Nitekim, 6271 sayılı Kanunun 20 nci maddesinin 2 nci fıkrasında da aynen;

'Seçilen Cumhurbaşkanı adına, Yüksek Seçim Kurulu tarafından Cumhurbaşkanı seçildiğine dair bir tutanak düzenlenir.'

Denilmiştir.

Şimdi, 6271 sayılı Kanunun 20 nci maddesinin 2 nci fıkrasında tutanak düzenlenmesi görevinin Yüksek Seçim Kurulu'na ait olduğu belirtildikten sonra, hemen bu maddeyi izleyen ve iptali istenen 21 nci maddenin 1 nci fıkrasının ilk cümlesinde 'Seçilen Cumhurbaşkanı adına düzenlenen tutanak, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı tarafından verilir" hükmüne yer vermek, maddeler arasında tam bir çelişki teşkil etmekte ve Anayasanın 79 ncu maddesinin 2 nci fıkrasına aykırılık oluşturmaktadır

Dolayısı ile, Anayasanın 79. maddesinde belirtilen 'seçimlerin başlamasından, bitimine kadar sorumluluk Yüksek Seçim Kurulundur' hükmünce, seçilen Cumhurbaşkanı'na, Cumhurbaşkanı seçildiğine dair düzenlenen tutanağın (mazbatanın) Yüksek Seçim Kurulu tarafından verilmesi, kurumlar ve kurallar rejimi olan demokrasinin bir gereğı olarak kabul edilmelidir.

Bu itibarla, 19.1.2012 gün ve 6271 sayılı Kanunun 'Cumhurbaşkanına tutanağın verilmesi ve andiçme töreni' başlıklı 21 nci maddesinin iptali istenen; 'Seçilen Cumhurbaşkanı adına düzenlenen tutanak, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı tarafından verilir" tümcesi, Anayasanın Başlangıç Bölümü'ne, 11 nci ve 79 ncu maddelerine aykırı olup, iptali gerekmektedir.

F-) 19.1.2012 gün ve 6271 sayılı Kanunun Geçici 1.nci Maddesi'nin Anayasaya aykırılığı:

Yukarıda da değinildiğı gibi, 6271 sayılı Kanunun Geçici 1 nci maddesi aynen şöyledir:

'GEÇİCİ MADDE 1- (1) Onbirinci Cumhurbaşkanının görev süresi yedi yıldır.

(2) 31/5/2007 tarihli ve 5678 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinde Değışiklik Yapılması Hakkında Kanunun yürürlüğe girdiğı tarihten önce seçilen Cumhurbaşkanları, iki defa seilememeleri kuralı dâhil, Anayasanın değışiklik öncesi hükümlerine tabidir.'

İptali istenen hüküm, Geçici Madde 1'in tamamıdır.

İptali istenen Geçici Madde 1'in Anayasal dayanağı olmadığı gibi, Anayasanın Başlangıç Bölümü'ne, 2 nci, 6 ncı, 10 uncu, 11 nci, 67 nci, 101 nci, 102 nci ve 175 nci maddelerine aykırı düzenlemeler getirmiştir.

Anılan madde ile ilgili olarak iptal başvurusunda dayanan Anayasa kuralları şunlardır:

1-) 'Anayasanın Başlangıç Bölümü 3 ncü ve 4 ncü paragraflar: Millet iradesinin mutlak üstünlüğü, egemenliğin kayıtsız şartsız Türk Milletine ait olduğu ve bunu millet adına kullanmaya yetkili kılınan hiçbir kişi ve kuruluşun, bu Anayasada gösterilen hürriyetçi demokrasi ve bunun icaplarıyla belirlenmiş hukuk düzeni dışına çıkamayacağı;

Kuvvetler ayrımının, Devlet organları arasında üstünlük sıralaması anlamına gelmeyip, belli Devlet yetki ve görevlerinin kullanılmasından ibaret ve bununla sınırlı medeni bir işbölümü ve işbirliği olduğu ve üstünlüğün ancak Anayasa ve kanunlarda bulunduğu;

2-) 'Madde 2- Türkiye Cumhuriyeti, toplumun huzuru, milli dayanışma ve adalet anlayışı içinde, insan haklarına saygılı, Atatürk milliyetçiliğine bağlı, başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan, demokratik, laik ve sosyal bir hukuk Devletidir.'

3-) 'Madde 6- Egemenlik, kayıtsız şartsız Milletindir.

Türk Milleti, egemenliğini, Anayasanın koyduğu esaslara göre, yetkili organları eliyle kullanır.

Egemenliğin kullanılması, hiçbir surette hiçbir kişiye, zümreye veya sınıfa bırakılamaz. Hiçbir kimse veya organ kaynağını Anayasadan almayan bir Devlet yetkisi kullanamaz.'

4-) 'Madde 10- Herkes, dil, ırk, renk, cinsiyet, siyasi düşünce, felsefi inanç, din, mezhep ve benzeri sebeplerle ayırım gözetilmeksizin kanun önünde eşittir.

Kadınlar ve erkekler eşit haklara sahiptir. Devlet, bu eşitliğin yaşama geçmesini sağlamakla yükümlüdür. Bu maksatla alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı olarak yorumlanamaz.

Çocuklar, yaşlılar, özürlüler, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gaziler için alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı sayılmaz.

Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz.

Devlet organları ve idare makamları bütün işlemlerinde kanun önünde eşitlik ilkesine uygun olarak hareket etmek zorundadırlar.'

5-) 'Madde 11- Anayasa hükümleri, yasama, yürütme ve yargı organlarını, idare makamlarını ve diğer kuruluş ve kişileri bağlayan temel hukuk kurallarıdır.

Kanunlar Anayasaya aykırı olamaz.'

6-) 'Madde 67- Vatandaşlar, kanunda gösterilen şartlara uygun olarak, seçme, seçilme ve bağımsız olarak veya bir siyasî parti içinde siyasî faaliyette bulunma ve halkoylamasına katılma hakkına sahiptir.'

7-) 'Madde 101- Cumhurbaşkanı, kırk yaşını doldurmuş ve yüksek öğrenim yapmış Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri veya bu niteliklere ve milletvekili seçilme yeterliliğine sahip Türk vatandaşları arasından, halk tarafından seçilir.

Cumhurbaşkanının görev süresi beş yıldır. Bir kimse en fazla iki defa Cumhurbaşkanı seçilebilir.'

8-) 'Madde 102- Cumhurbaşkanı seçimi, Cumhurbaşkanının görev süresinin dolmasından önceki altmış gün içinde; makamın herhangi bir sebeple boşalması halinde ise boşalmayı takip eden altmış gün içinde tamamlanır.

Genel oyla yapılacak seçimde, geçerli oyların salt çoğunluğunu alan aday Cumhurbaşkanı seçilmiş olur. İlk oylamada bu çoğunluk sağlanamazsa, bu oylamayı izleyen ikinci pazar günü ikinci oylama yapılır. Bu oylamaya, ilk oylamada en çok oy almış bulunan iki aday katılır ve geçerli oyların çoğunluğunu alan aday Cumhurbaşkanı seçilmiş olur.

İkinci oylamaya katılmaya hak kazanan adaylardan birinin ölümü veya seçilme yeterliğini kaybetmesi halinde; ikinci oylama, boşalan adaylığın birinci oylamadaki sıraya göre ikame edilmesi suretiyle yapılır. İkinci oylamaya tek adayın kalması halinde, bu oylama referandum şeklinde yapılır. Aday, geçerli oyların çoğunluğunu aldığı takdirde Cumhurbaşkanı seçilmiş olur.

Cumhurbaşkanı göreve başlayıncaya kadar görev süresi dolan Cumhurbaşkanının görevi devam eder.

Cumhurbaşkanlığı seçimine ilişkin usûl ve esaslar kanunla düzenlenir.'

9-) 'Madde 175- Anayasanın değiştirilmesi Türkiye Büyük Millet Meclisi üye tamsayısının en az üçte biri tarafından yazılıyla teklif edilebilir. Anayasanın değiştirilmesi hakkındaki teklifler Genel Kurulda iki defa görüşülür. Değiştirme teklifinin kabulü Meclisin üye tamsayısının beşte üç çoğunluğunun gizli oyuyla mümkündür.

Anayasanın değiştirilmesi hakkındaki tekliflerin görüşülmesi ve kabulü, bu maddedeki kayıtlar dışında, kanunların görüşülmesi ve kabulü hakkındaki hükümlere tabidir.

Cumhurbaşkanı Anayasa değişikliklerine ilişkin kanunları, bir daha görüşülmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisine geri gönderebilir. Meclis, geri gönderilen Kanunu, üye tamsayısının üçte iki çoğunluğu ile aynen kabul ederse Cumhurbaşkanı bu Kanunu halkoyuna sunabilir.

Meclisçe üye tamsayısının beşte üçü ile veya üçte ikisinden az oyla kabul edilen Anayasa değişikliği hakkındaki Kanun, Cumhurbaşkanı tarafından Meclise iade edilmediği takdirde halkoyuna sunulmak üzere Resmi Gazetede yayımlanır.

Doğrudan veya Cumhurbaşkanının iadesi üzerine, Meclis üye tamsayısının üçte iki çoğunluğu ile kabul edilen Anayasa değişikliğine ilişkin kanun veya gerekli görülen maddeleri

Cumhurbaşkanı tarafından halkoyuna sunulabilir. Halkoylamasına sunulmayan Anayasa değişikliğine ilişkin Kanun veya ilgili maddeler Resmi Gazetede yayımlanır.

Halkoyuna sunulan Anayasa değişikliklerine ilişkin kanunların yürürlüğe girmesi için, halkoylamasında kullanılan geçerli oyların yarısından çoğunun kabul oyu olması gerekir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Anayasa değişikliklerine ilişkin kanunların kabulü sırasında, bu Kanunun halkoylamasına sunulması halinde, Anayasanın değiştirilen hükümlerinden, hangilerinin birlikte hangilerinin ayrı ayrı oylanacağını da karara bağlar.

Halkoylamasına, milletvekili genel ve ara seçimlerine ve mahalli genel seçimlere iştiraki temin için, kanunla para cezası dahil gerekli her türlü tedbir alınır.'

'Geçici madde 1 ile' getirilen düzenleme sonucunda, Anayasal anlamda yetki gaspı yapılmış ve Anayasal sistem sabote edilmiştir.

Yüksek mâlumları olduğu üzere, geçici maddeler, uygulama süreleriyle değil, geçici olarak düzenledikleri hukuki ilişki ve kurumlarla kendisi ve bağlı oldukları temel metinlerin içerikleri ve verdikleri anlam ile değerlendirilmelidir. Geçici maddeler, değişik hukuki düzenlemeler arasında bağlantı kurar, kazanılmış hakların saklı tutulmasını ve uygulamanın geniş bir zaman dilimine yayılmasını sağlar; geçici maddelerin diğerlerinden farkı budur. 'Hukukî değer' bakımından ise, geçici maddelerle diğerleri arasında hiç bir farklılık bulunmamaktadır. Geçici madde, yasama organı tarafından yürürlükten kaldırılınca kadar uygulanması zorunlu bir kuraldır. Kenar başlığında 'geçici madde' yazması da bu sonucu etkilemez (Anayasa Mahkemesi Kararı, Esas Sayısı: 1996/3, Karar Sayısı: 1997/3, Karar Günü: 22.5.1997).

Türkiye Cumhuriyeti Devleti, Cumhurbaşkanlığı görev süresini 1924 tarihli Anayasadan başlanarak daima Anayasalarında hüküm altına almıştır. Türkiye Cumhuriyeti'ni yöneten siyasî iradeler, Devletin en üst makamı olan Cumhurbaşkanlığı görev süresinin Anayasal teminat altına alınmasını gerekli görmüşlerdir.

Bu olgu, Anayasa hukukumuzda köklü bir teâmül haline gelmiştir.

Nitekim, mevcut Anayasa düzenlemesi olan 102 nci maddesinde de aynı irade tezâhür eylemiştir.

31.05.2007 tarihinde düzenlenen 5678 sayılı Anayasa değişikliğiyle, 'Cumhurbaşkanlığı görev süresinin 5 yıl olduğu ve en fazla 2 kez seçilebileceği' hüküm altına alınmıştır. Anayasanın 101 nci maddesinin 2 nci fıkrasında belirtilen Cumhurbaşkanı'nın görev süresini hükme bağlayan 'beş yıllık' süre 'âmir hüküm' olup, Kanun yolu ile düzenleme kapsamına alınamayacak nitelikte 'emredici' bir Anayasa buyruğudur. Kaldı ki, Cumhurbaşkanlığı makamı onursal ve yüce bir makamdır. Bu itibarla, Cumhurbaşkanı seçilmiş olmak, bir kazanılmış (müktesep) hak değil, Cumhurbaşkanı seçilmiş olmak, onursal bir anayasal görevdir.

5678 sayılı Anayasa düzenlemesinin çerçeve 6. maddesinin, 'Geçici 18 ve 19. maddelerinde' bu durum daha da somutlaştırılmış, '11. Cumhurbaşkanı' ifadesi kullanılarak, Anayasa Koyucu'nun bu yöndeki iradesine tereddüde yer vermeyecek ölçüde açıklık ve kesinlik kazandırılmıştır. Anılan Kanunun komisyon çalışmaları sırasında CHP Grubunun ve Komisyon Üyelerinin, Referandum Takvimi ve uygulama zorunluluğu sebebiyle, '11. Cumhurbaşkanı'

ifadesinin kullanılmaması yönündeki uyarı ve önerileri, o dönem 'egemen olan' Siyasi irade tarafından dikkate alınmamıştır.

Bu arada, 28 Ağustos 2007 tarihinde 11. Cumhurbaşkanı'nın TBMM tarafından seçilmiş olması, bunun devamında ise 5697 sayılı Kanun ile 5678 sayılı Anayasa Değişikliğine ilişkin Referandum Metni içinden geçici 18 ve 19. maddelerinin çıkarılmış olması yönündeki gelişmeler; yukarıda sözü edilen ve 31.05.2007 tarihinde ortaya çıkan '5 yıl ve 2 dönem' şartını ve bu olgunun hukukî çerçevesini ortadan kaldırmamaktadır.

Zira, 16.10.2007 tarihinde Resmi Gazete'de yayımlanan 5697 sayılı Anayasa düzenlemesinde süreye yönelik olarak 7 yıl olduğuna dair bir düzenleme yapılmamış olmakla; 31.05.2007 tarihli Siyasi İrade hâlen varlığını korumakta ve geçerliliğini sürdürmektedir. Siyasi İrade, bu noktada süre konusunda irade değişikliğine girmiş veya bu yönde fikir değiştirme gereğine ihtiyaç duymuş olsa idi, şüphesiz, bu durumu 5697 sayılı Anayasa Değişikliği düzenlemesinde açık bir şekilde dile getirebilirdi.

Anayasada yer alan ve Cumhurbaşkanı'nın 'görev süresine' ilişkin olan bir düzenlemenin yine Anayasa ile değiştirilmesi ve düzenlenmesi zorunluluğunun bir sonucu olarak, gerek TBMM Başkanı'nın görev süresine ilişkin 12.09.2010 tarihli Referandum ile değiştirilen 94/3. madde düzenlemesinde ve gerekse Anayasa Mahkemesi Üyelerinin görev süreleriyle ilgili geçiş düzenlemesini getiren ve yine 12.09.2010 tarihli Referandum ile değiştirilen 147 / 1. maddelerindeki bu düzenlemeler, 'Anayasal düzenleme' yoluyla yapılmıştır. Türkiye Büyük Millet Meclisi, bu yöndeki iradesini daha önce sarıh bir biçimde ortaya koymuştur.

Kaldı ki, Cumhurbaşkanı'nın görev süresi Anayasada hükme bağlanması gereken 'temel bir öz'dür; 'Cumhurbaşkanı seçimi müessesesi'nin esasına ya da usûlüne müteallik bir cihet değildir.

Henüz bir yıl kadar önce yapılan Anayasal düzenlemelerde Anayasa Hukukunun bu temel ilkesinin gereğini yerine getiren Siyasi İktidarın iş bu düzenlemede ise, bu nitelikte Anayasal düzenlemeye gerek görmemesi bir mübâyenetten ve tutarsızlıktan öte; hukuk, demokrasi ve Milli İrade konularındaki keyfilikliğini ve sorumsuzluğunu göstermektedir.

Özetle, bu yönde bir irade değişikliği yapıldığına dair herhangi bir irade beyanı mevcut olmadığından, Geçici Madde-1'in anayasal ve hukuksal dayanağı bulunmamaktadır.

Sözü edilen oluş şekli ve safahat karşısında ortaya çıkan Anayasal gerçek şudur:

Cumhurbaşkanlığı görev süresi, Cumhuriyet tarihi boyunca yapılan uygulama ve mevcut Mer'i Mevzuat karşısında normatif olarak Anayasal düzenleme ile yapılmalıdır. Süreyi etkileyecek ya da iddiaya göre belirsizlik yaratacak bir durum söz konusu ise, bu belirsizliği giderecek düzenlemelerin de Anayasal düzeyde yapılması zorunluluğu vardır.

Bir diğer husus; Hukuk Devletlerinde mevcut normatif bir düzenlemede değişiklik yapılmak isteniliyor ise, yine eş değer düzeyde bu iradenin ortaya konulması zaruretidir. Hukuki teminat ve istikrara müdahale edilmemesi, keyfiliklerin önlenmesi için İdare Hukukunda kabul edilen 'Paralellik İlkesinin' gereği olarak da, sözü edilen Anayasal kültüre uymak gerekmektedir.

Mevcut Siyasi İktidarın, Parlamento aritmetiğindeki kritik eşik sebebiyle, Anayasal düzenlemede sıkıntı yaşayabileceği kaygısı ile bu konuda yasal düzenleme yolunu tercih ettiği âşikârdır.

Oysa ki, böylesi bir uygulama, Uluslararası platformlarda demokrasimizin özünün Anayasa Koyucu'nun iradesine ters düşecek bir biçimde ve haksız olarak irdelenmesine yol açacak; Cumhurbaşkanlığı seçimi müessesesinin saygınlığına gölge düşürecektir!

Unutulmaması gereken temel gerçek şudur; demokrasilerde Parlamentolar ya da Siyasi İktidar Grupları çoğunluklarına dayanarak istedikleri konularda yasal ya da anayasal düzenleme yapamazlar. Anayasal düzenlemelerin, hangi şartlarda yapılabileceği ve hangi usûle ve prosedüre tâbi olduğu, Anayasamızın 175. maddesinde açıkça ve emredici bir tarzda düzenlenmiştir.

Gerek bu sebeple ve gerekse Anayasanın 6. Maddesinde yer alan 'Yetkili Organların' yetkilerini Anayasanın koyduğu esaslara göre kullanacakları yönündeki hüküm doğrultusunda, Anayasal düzenlemelerinin usul ve esasları konusunda Siyasî İktidar ya da Parlamentoların 'takdir yetkisi' bulunmamaktadır. Aksi halde, bu yol açıldığı takdirde, bundan böyle parlamentoda az sayıda çoğunluğa sahip olan her siyasî parti, Cumhurbaşkanı seçim süresini kendi siyasî görüş ve tercihleri doğrultusunda keyfi bir biçimde belirleme yoluna gidebilir. Bu yönde bir uygulamanın ise, 'Anayasanın üstünlüğü ve bağlayıcılığı ilkesi' ile bağdaşmayacağı açıktır.

Kuşkusuz, Anayasa değişikliğine ilişkin hükümler, herkes için 'emredici' niteliktedir ve yine herkes için 'bağlayıcı'dır.

Anayasamızın ve parlamenter çoğulcu demokrasi geleneğimizin bu temel ve vazgeçilmez ilkeleri karşısında; bu ilkelere aykırı bir anlayış ve uygulama içine girilmesinin ve bunda ısrar edilmesinin, demokrasi kavramıyla bağdaşmasının söz konusu olamayacağı açıktır. Siyasi İktidar, -deyim yerinde ise- Makyavelist yöntemler, zorlama yaklaşımlar ve dayatmacı bir anlayışıyla Anayasal sistemi açıkça sabote etmiştir.

İptali talep olunan yasal düzenleme, öncelikle bu yönü itibarıyla hukuken malûldür.

Diğer yandan gözden kaçırılmaması gereken önemli bir husus da şudur: Yukarıdaki açıklamaya çalışılan sebeplere binaen, mevcut Cumhurbaşkanı'nın, beş yıllık görev süresinin dolacağı tarih olan 28 Ağustos 2012 tarihinden sonra tesis edeceği bütün işlemler Anayasal dayanaktan mahrum kalacaktır!

Anayasal sistemde bu anlamda da bir tıkanma ve kaotik bir dönem söz konusu olacaktır.

Cumhurbaşkanı'nın bu tarihten sonra tesis edeceği tüm işlemler hem siyaseten ve hem de Anayasal olarak tartışılır hale gelecektir. Bu durum, toplumda mevcut olan ayrışma ve kutuplaşma sürecinin daha da ileri boyutlara varmasına yol açacak ve Cumhurbaşkanlığı Makamı'nın meşruiyeti tartışmaları Ülkemiz gündeminde tıkanmalara yol açacaktır.

Siyasi İktidar, Anayasal sistemimiz içinde mevcut olan Parlamenter Demokrasiye yönelik olarak, Halktan aldığı yetkiyle elbette değişiklikler yapabilir. Anayasal sistem içinde, 'Görev-Yetki-Sorumluluk' dengelerini yeniden tesis ederek, tercihini 'Başkanlık, Yarı Başkanlık ya da Parlamenter Sistemden' yana kullanabilir. Bu takdirde, yapılacak Anayasal

düzenlemelere yönelik eleştiri, kaygı ve öneriler ise zaman içerisinde ileri sürülecektir. Getirilen düzenleme, bu Anayasal sistemlerden hiçbirinin temel karakteristiğini taşımamaktadır. Öngörülen sistem, artık Anayasa tekniği anlamında 'ucube' bir sistemdir. Bu bakımdan, parlamenter sistemde, 'yetkili ve sorumlu Başbakan' ile 'yetkili ama sorumsuz Cumhurbaşkanı' arasındaki çift başlı bir yapı, kabul edilemez bir durum olup, bu durum ancak ucube ve dünyada örneği olmayan bir 'Cumhurbaşkanlığı Sistemi'ni ortaya çıkaracaktır.

Getirilen bu sistemin, çoğulcu demokrasilerde ve parlamenter sistemlerde örneği yoktur. Siyasî iktidar sözcüleri tarafından örnek olarak gösterilmek istenilen Avusturya ve Finlandiya gibi ülkelerdeki düzenlemeler de Ülkemiz için emsal olamaz. Zira, sözü edilen ülkelerin sosyo-kültürel ve Anayasa yapımı tarihlerindeki dinamiklerin farklılığı bir tarafa, O ülkelerdeki düzenlemelerde, Cumhurbaşkanlarının anayasal anlamda sorumsuzluğu söz konusu değildir. Cumhurbaşkanlarının yasal ve anayasal sorumlulukları belirlenmiştir.

Bilindiği gibi, Anayasanın 101 ila 122. maddeleri arasında, 'Yürütme organının', görev ve yetkileri ve sorumlulukları düzenlenmiştir.

Cumhurbaşkanının görev ve yetkileri 104. maddede belirlenmiştir.

Cumhurbaşkanı 104. maddede sayılan geniş yetkilere sahip olmasına rağmen, Anayasal anlamda sorumsuzdur.

Bu düzenlemedeki temel amaç; '... bir taraftan Cumhurbaşkanını geniş yetkilerle donatıp, diğer yünden ise hiçbir yasal ve anayasal sorumluluk getirmemek...' yoluyla, 12 Eylül İhtilali'nin yaratmış olduğu antidemokratik anayasal yapının ömrünü bu yolla egemen kılmak idi.

Nitekim, Bilim Adamı misyonuna sahip olan Akademisyenler de, bu tür bir düzenlemenin, '... Demokrasiyle bağdaşmadığını, yetkiyle birlikte, paralel olarak sorumlulukların ve denetim yollarının da belirlenmesi gerektiğini...' hep ifade edegelmişlerdir. Hangi ideolojiye yatkın olursa olsun, aydın namusuna ve tutarlılığına sahip olan tüm Bilim Adamları; 12 Eylül 1980'den bu yana bu temel Anayasa gerçeğini hep dile getirmişlerdir.

Böylece, bir taraftan, Halkoyuyla ve seçimle gelen; Anayasal sistemde çok geniş yetkilere sahip olan; buna rağmen hiçbir Anayasal denetime (Meclis soruşturması ve benzeri) tâbi olmayan, adeta bir kral gibi ülkeyi yöneten bir Cumhurbaşkanı; diğer taraftan ise, seçimle gelen ve en üst düzeyde görev yapan ve Anayasal yetkileri birbirinin içine giren iki makam arasında doğması kaçınılmaz Anayasal Yetki ve İktidar Kavgası mücadeleleri sonucunda oluşacak bir Fetret Yapılanması'

Ne yazık ki, iptali talep olunan Geçici Madde-1, 'Kifayetsiz, muhteris ve öngöründen uzak' bir siyaset anlayışının dramatik bir tezâhürüdür.

Bu ve benzeri düzenlemelerle, Cumhuriyet'in değer ve kazanımlarını etkisiz kılmaya yönelik olan 'ideolojik saldırılar', en üst düzeyde koruma altına alınmaktadır.

6271 sayılı Kanun'un iptalini talep ettiğimiz hükümleri, esasen 'parlamenter sistem'e aykırı ve parlamenter sistemin işleyişinde yeni ve telafisi mümkün olmayacak zararlara yol açabilecek, ülkemizi içinden çıkılmayacak, anayasal bir kaos ve karmaşaya sürükleyebilecek nitelikte hükümlerdir.

2007 Cumhurbaşkanlığı seçimi öncesinde yaşanan 'Cumhurbaşkanlığı seçimi krizi' ne karşı, bir tepki ile yapılan değişiklik, mantıktan ve objektif temelden yoksundur ve bu değişiklik yeni anayasal buhranların ve tepkilerin habercisidir.

6271 sayılı Kanunun, kanun yapma tekniği ve felsefesi açısından da bazı garabetler içermektedir.

Bunlardan birincisi, milletin 2007'de anayasa değişikliğine halkoylaması ile karar verdiği bir hususun, halkın temsilcileri, vekilleri tarafından bir yasa değişikliği ile değiştirilmesi gayretleridir.

Hâlbuki demokrasilerde 'yöntem sorunu' bazen içerik kadar hatta ondan daha da önemli olabilmektedir.

Hukukun ana prensiplerinden birisi 'işlemlerin paralelliği' ilkesidir. Yani bir işlem hangi yöntemlerle yapılmışsa, geriye doğru aynı ya da benzer yöntemlerle işleminden kaldırılabilir, geri alınabilir. Dolayısıyla, mevcut Cumhurbaşkanının görev süresi hususunun bir anayasa değişikliği ya da ilâvesi ile mümkün olabileceği ortadadır. Bu temel ilkeye rağmen Anayasada belirtilen Cumhurbaşkanının görev süresinin Anayasa değişikliği ile değil de, bir Kanun ile yapılması, hukuk sistemimizin kabul gördüğü bütün prensiplerin sonuna kadar zorlanmasıdır. Daha da vahim olanı, halkın bizzat kendisi tarafından referandumda kabul edilmiş bir metnin, vekilleri vasıtasıyla değiştirilmesi, 'halkın doğrudan tecelli etmiş iradesine karşı' büyük bir nezâketsizliktir.

Anayasada bu konuda bir belirsizlik yoktur. Değişikliğe halk oylaması ile Halkın kendisi karar vermiştir. O dönem de bir intikal maddesi (geçici madde) ile de, mevcut cumhurbaşkanı ile alakalı bir düzenleme halkın önüne getirilmemiştir. Seçmen kitlesi, mevcut Cumhurbaşkanının da (11 nci Cumhurbaşkanı) aynı süreye tabi olduğunu düşünerek oy vermiştir. Demokrasiler, kurulu nizâm içinde hayatını idame ettirir. Anayasada geçici bir düzenleme yapılmadan, Anayasadaki bir hüküm, bir yasa değişikliği ile 'mevcut Cumhurbaşkanı' için yok sayılamaz, ortadan kaldırılamaz. Bu, en başta Millî iradeye bir emri vaki yapmak, dayatmak ve halkı kandırmaktır.

Kanunlar ile Anayasa değişikliklerinin yapıldığı mekân, Millî İradenin tecelli ettiği Meclis'tir. TBMM, Cumhurbaşkanının görev süresini 5 yıla indirmiş, ikinci kez seçilmesine imkan vermiş ve doğrudan halk tarafından seçilmesini kabul etmiştir. Mevcut Cumhurbaşkanının da bu değişikliğe tâbî olacağını, kendisi ile ilgili geçici bir düzenleme getirmeyerek göstermiştir. Bu değişiklikler, halk oylamasında da kabul görerek yasalaşmıştır. Mevcut Cumhurbaşkanına bir istisna öngörülmemiştir.

Şüphesiz, Cumhurbaşkanlığı, bir 'hak' olmayıp 'onursal bir görev'dir. Öyle ise, onursal bir görevde 'kazanılmış bir hak'tan söz edebilmek olanaklı değildir. Hukukî güvenceye ilişkin herhangi bir hüküm de Anayasaya eklenmemiştir. Aksine, onbirinci Cumhurbaşkanı'nın seçildiği sırada görev süresini beş yıla indiren süreç başlamıştır. Dolayısı ile, mevcut Cumhurbaşkanı açısından 'sürpriz bir düzenlemenin varlığı'ndan söz edilemez. Kaldı ki, mevcut Cumhurbaşkanı'nın görev süresinin yedi yıl olduğu kabul edilmiş olsaydı, siyasî iktidar, Anayasa Mahkemesi'nin mevcut üyeleri ile ilgili olarak tıpkı son Anayasa değişikliğinde olduğu gibi, 7.5.2010 gün ve 5982 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 25 nci Maddesi ile Anayasaya eklenen 'Geçici 18 nci

Madde doğrultusunda ve 'anılan madde benzeri' bir 'intikal hükmü' getirerek iradesini açıkça ortaya koyardı.

Diğer yandan, Anayasanın 102 nci maddesinin son fıkrasında, '*Cumhurbaşkanlığı seçimine ilişkin usul ve esasların kanunla düzenleneceği*' hükmü yer almakla birlikte, süre ile ilgili şart (beş yıl şartı) Anayasada net bir biçimde belirlenmiştir. Anılan bu hüküm karşısında, Cumhurbaşkanı'nın görev süresinin 'Kanunla belirlenecek esaslar arasında yer aldığı'nı söylemek yerinde olmayacaktır.

Özetle belirtmek gerekir ki;

Mevcut Cumhurbaşkanı'nın görev süresinin 'yedi yıl olduğunu ve ikinci kez seçilemeyeceğini' öngören Geçici Madde-1'in incelenmesi sonucunda aşağıdaki tespitlere ulaşılmaktadır:

1. 6271 sayılı Kanun'un 3 ncü Maddesi'nin ilk fıkrası iki cümleden ibarettir: İlk cümle, Cumhurbaşkanı'nın seçimini düzenleyen önceki mevzuatla ilişki kurarak görev süresini 7 yıldan 5 yıla düşüren bir hüküm getirmektedir; ikinci cümlesi ise daha önceki hale göre Cumhurbaşkanı'nın birden fazla kez seçilebilmesine olanak sağlayan ve şahsın hukuk alanını genişleten 'genişletici bir hüküm' mâhiyetindedir,

2. Yapılan değişikliğin ise tamamen siyasî saiklerle, her iki cümleyi de işlevsiz bırakarak 'uygulanamaz' hale getirmekte ve adeta bu düzenlemenin tek hedefinin mevcut Cumhurbaşkanı'nın (Onbirinci Cumhurbaşkanı'nın) şahsı olduğu anlaşılmaktadır,

3. Şahsî bir düzenleme yapılarak 'Kanunların genelliği ve objektifliği' prensibine aykırı biçimde, demokrasilerin müesses nizam içinde yürümesi prensibi ihlal edilmektedir,

4. Geçici Madde-1, mevcut Cumhurbaşkanı'na ikinci kez aday olma ve seçilme yasağı getirmekte ve böylece Anayasamızda belirtilen 'eşitlik ilkesi' ile 'seçme ve seçilme hakkı'nı sınırlandıran anti-demokratik hükümler içermektedir.

Yukarıda açıklandığı biçimde anlaşılması ve yorumlanması gereken 6271 sayılı Kanun'un iptali istenen Geçici Madde-1 hükmü, Anayasanın gerek Başlangıç Bölümü'nde, gerekse 2 nci, 6 ncı, 10 uncu, 11 nci, 101 nci, 102 nci ve 175 nci maddeleri hükümlerinde yer alan ilkelerle çatışmakta ve çelişmektedir.

Bütün bu tespitler karşısında, açıklanmaya çalışılan nedenlerle, iptali istenen Geçici Madde 1'in Anayasal dayanağı olmadığı gibi, Anayasanın Başlangıç Bölümü'ne, 2 nci, 6 ncı, 10 uncu, 11 nci, 67 nci, 101 nci, 102 nci ve 175 nci maddelerine aykırı düzenlemeler getirmiştir ve iptali gerekmektedir.

IV. YÜRÜRLÜĞÜ DURDURMA İSTEMİNİN GEREKÇESİ

Yukarıda da açıklandığı veçhile,

Yüksek mâlûmları olduğu üzere, Kamu Hukuku'nda yürütmeyi durdurma kararı verilebilmesi için iki şartın birlikte bulunması gerekmektedir.

Bu iki şarttan biri, düzenlemenin açıkça hukuka aykırı olması, diğeri ise dava konusu düzenlemenin uygulanması halinde ortaya telâfisi imkânsız veya telâfisi güç bir zararın doğacak bulunmasıdır.

28185 günlü Resmi Gazete'de yayımlanarak 26.1.2012 tarihinde yürürlüğe giren 19.1.2012 gün ve 6271 sayılı Kanun'un,

'Seçimin geri bırakılması' başlıklı 5.nci Maddesi,

'Adayların görevden ayrılması ve göreve dönmesi' başlıklı 11.nci maddesinin 1 nci fıkrasında geçen '... hâkimler ve savcılar, yüksek yargı organları mensupları, yüksek öğretim kurumlarındaki öğretim elemanları, Yükseköğretim Kurulu, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu üyeleri, kamu kurumu ve kuruluşlarının memur statüsündeki görevlileri ile yaptıkları hizmet bakımından işçi niteliği taşımayan diğer kamu görevlileri, belediye başkanları ve subaylar ile astsubaylar, siyasi partilerin il ve ilçe yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile belediye meclisi üyeleri, il genel meclisi üyeleri, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile sendikalar, kamu bankaları ile üst birliklerin ve bunların üst kuruluşlarının ve katıldıkları teşebbüs veya ortaklıkların yönetim ve denetim kurullarında görev alanlar, ...' sözcük grubu,

'Propaganda' başlıklı 13.ncü maddesinin 2.nci fıkrasında geçen " ile Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu" ibaresi,

'Adaylara yardım' başlıklı 14.ncü maddesi,

'Cumhurbaşkanına tutanağın verilmesi ve andiçme töreni' başlıklı 21.nci maddesinin iptali istenen; '... Seçilen Cumhurbaşkanı adına düzenlenen tutanak, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı tarafından verilir" cümlesi,

Geçici 1 nci maddesi,

Öngördüğü yasal düzenlemeler nedeniyle, yürürlüklerinin durdurulması için gerekli olan her iki şartı da taşımaktadır.

Çünkü, yukarıda belirtilen ve iptali istenen hükümler, Anayasaya açıkça aykırıdır. Bu hükümlerin uygulanması halinde bir yandan Devletin varlık ve bağımsızlığı, ülkenin ve milletin bölünmez bütünlüğü gibi yüksek menfaatlerinin süratle korunması, öte yandan seçimle işbaşına gelmiş olan Cumhurbaşkanının durumunun, uzun süre askıda kalmaması prensiplerine, egemenlik, eşitlik, Anayasanın bağlayıcılığı ve üstünlüğü, seçme, seçilme ve siyasî faaliyette bulunma hakkı, Cumhurbaşkanı seçiminin Anayasada öngörülen ilkeleri, Anayasanın değiştirilmesi, seçimlere ve halkoylamasına katılma konusunda Anayasanın öngördüğü bütün kurallar ihlâl edilmiş olacağı ve bu ilkeler yönünden telâfisi imkânsız zararların doğacağı çok açık ve kesindir.

Dava konusu hükümler hakkında yürürlüğün durdurulması kararı verildiği takdirde, hukuk sistemimizde herhangi bir boşluk meydana gelmeyecek, sadece, Anayasaya aykırı olan uygulama durdurulmuş olacaktır.

Ancak, dava konusu hükümler yönünden 'yürürlüğü durdurma' Kararı verilmeyip de iptal kararı verilmesi halinde, bu iptal kararı büyük olasılıkla etkisiz kalacaktır.

Öte yandan, Anayasal düzenin hukuka aykırı kural ve düzenlemelerden en kısa sürede arındırılması, hukuk devleti olmanın en önemli gerekleri arasında sayılmaktadır. Anayasaya aykırılıkların sürdürülmesi, özenle korunması gereken hukukun üstünlüğü ilkesini de zedeleyecektir. Hukukun üstünlüğünün sağlanamadığı bir düzende, kişi hak ve özgürlükleri güvence altında sayılamayacağından, bu ilkenin zedelenmesi hukuk devleti yönünden giderilmesi olanaksız durum ve zararlara yol açacaktır.

Bu zarar ve durumların doğmasını önlemek amacıyla, Anayasaya açıkça aykırı olan ve iptali istenen hükümlerin iptal davası sonuçlanıncaya kadar yürürlüklerinin de durdurulması istenerek Anayasa Mahkemesine dava açılmıştır.

V. SONUÇ VE İSTEM

19.1.2012 gün ve 6271 sayılı Kanun'un;

'Seçimin geri bırakılması' başlıklı 5 nci Maddesinin Anayasanın 6 ncı, 78, 102 ve 106 ncı maddeleri hükümlerine,

'Adayların görevden ayrılması ve göreve dönmesi' başlıklı 11 nci Maddenin 1 nci fıkrasında geçen '... hâkimler ve savcılar, yüksek yargı organları mensupları, yüksek öğretim kurumlarındaki öğretim elemanları, Yükseköğretim Kurulu, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu üyeleri, kamu kurumu ve kuruluşlarının memur statüsündeki görevlileri ile yaptıkları hizmet bakımından işçi niteliği taşımayan diğer kamu görevlileri, belediye başkanları ve subaylar ile astsubaylar, siyasi partilerin il ve ilçe yönetim kurulu başkan ve üyeleri ile belediye meclisi üyeleri, il genel meclisi üyeleri, kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları ile sendikalar, kamu bankaları ile üst birliklerin ve bunların üst kuruluşlarının ve katıldıkları teşebbüs veya ortaklıkların yönetim ve denetim kurullarında görev alanlar, ...' tümcesinin Anayasanın 2, 10 ve 11 nci maddelerine,

'Propaganda' başlıklı 13 ncü maddesinin 2 nci fıkrasında yer alan; 'ile Türkiye Radyo ve Televizyon Kurumu' ibaresinin Anayasanın 6 ncı, 67 nci ve 79 ncu maddelerine,

Kanunun 'Adaylara yardım' başlıklı 14 ncü Maddenin 2 nci fıkrasında geçen 'Seçilen adayın mal bildirimi, seçim sonuçlarının kesinleşmesini müteakip Resmî Gazetede yayımlanır.' ibâresi; 3 ncü fıkrasında geçen 'Alınan bağış ve yardımlar veraset ve intikal vergisinden müstesnadır. Adaylar ödünç niteliğinde para kabul edemez.' ibâresi; 4 ncü fıkrasında geçen 'Alınan bağış ve yardımlar sadece seçim harcamalarında kullanılır ve başka bir amaç için tahsis edilemez.' ibâresi; 6 ncı fıkrasının 1 nci cümlesinde geçen " seçim sonuçlarının kesinleşmesini izleyen on gün içinde " ibâresi ile 2 nci cümlesinde geçen " seçim hesaplarını inceler ve varsa " ve öngörülen limitlerin aşılp aşılmadığını " ' ibâreleri; üçüncü cümlesinde geçen " adaylara " ibâresi ve nihâyet 6 ncı fıkranın son cümlesinde geçen 'Kurul bu görevi yerine getirirken Sayıştaydan ve gerekli görülen diğer ilgili kamu kurumlarından yardım alabilir.' İbâresinin Anayasanın 6 ncı, 67 nci, 68 nci, 79 ncu, 101 nci ve 102 nci maddelerine,

'Cumhurbaşkanına tutanağın verilmesi ve andiçme töreni' başlıklı 21 nci maddesinin iptali istenen; 'Seçilen Cumhurbaşkanı adına düzenlenen tutanak, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı tarafından verilir" tümcesinin, Anayasanın Başlangıç Bölümü'ne, 11 nci ve 79 ncu maddelerine,

Esas Sayısı : 2012/30
Karar Sayısı : 2012/96

Geçici 1.nci Maddesi'nin Anayasanın Başlangıç Bölümü'ne, 2 nci, 6 ncı, 10 uncu, 11 nci, 67 nci, 101 nci, 102 nci ve 175 nci maddelerine,

Aykırı olduklarından iptallerine ve uygulanmaları halinde giderilmesi güç ya da olanaksız zarar ve durumlar doğacağı için, iptal davası sonuçlanıncaya kadar yürürlüklerinin durdurulmasına karar verilmesine ilişkin istemimizi saygı ile arz ederiz."